

GAZDASÁGI LAPOK

38. szám

Megjelenik minden vasárnap

1907. Szeptember 22.

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag védjeggyel

helyesen alkalmazva, min- legelőcsőbb foszforsavas mű- munkákkal és áraján-

den növénynek legjobb és trágyája. — Kívánatra szak- lattal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-út 49.

Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviseelője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre! Minden zsák ólomzárval és tartalomjelzéssel van ellátva.

Szuperfoszfátot,

== Stassfurti kainitot, ==

Stassfurti kálitrágyásót

40% káli tartalommal, továbbá mindennemű egyéb

műtrágyafélét

azonkívül **részgáliczot** (98—99%) elismert kőtűző minőségben legelőcsöbben szállít a

"HUNGARIA" műtrágya-, kősav- és vegyipar-részvénytársaság Budapest, V., Fürdő-utca 8. szám.

Szivattyuk

Mindenféle

házi és nyilvános használatra, gyárépítkezések szellőztető cszökei.

Vas- és ólomcsövek bármely nagyságban.

ISTÁLLÓ-VEZETÉK.

Mérlegek

legujabb és javított rendszerűek.

Szivattyuk és Mérlegek

tejgazdasági üzemekre kaphatók:

W. GARVENS

Központi és főiroda: **"Garvenswerke"** Bécs II., Handelsquai 130.

Mintatelep: Wien I. Schwarzenberg-Strasse 6.

Katalógusok és Árjegyzékek díjtalanul és portómélesen küldetnek.

ÚRL REZSŐ

Sertésbizományos Budapest, VIII., Bérkocsis-utca 12.

Telefon: 97-05-733

Sertéseket sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakon értékelik.

12260. sz.

1907. ár.

Árverési hirdetés.

Beregvármegye árvaszéke közhírré teszi, miszerint **Gyurás Ferenc** hagyatékához tartozó Beregvármegye Tiszaadony határában levő külső- és belsősegből álló és a tiszadonyi l. 332. 379. 120. 365. 252. 369. 139. 367. sz. tjkvben foglalt ingatlanok egy tömegben Tiszaadony község birájának házához **1907. évi október hó 7-én (hetedikén) délelőtt 10 órára kitűzött nyilvános árverésen** a legtöbbet ígérőnek el fog adni. **Kikiáltási ár 200.083 korona 34 fillér**, azaz kétszázazernyolcvanhárom kor. 34 fill.

Az árverési feltételek Beregvármegye árvaszékénél a hivatalos órák alatt Tiszaadony birájánál és a tiszaszalkai körjegyzőnél megtekinthetők.

Árverezni szándékozóknak a feltételek kiváratra Beregvármegye árvaszéke által saját költségükön egyszerű levező lapon történt kérelemre megküldetik.

Beregszász, 1907. szeptember 16.

Bakó Béla,

l. árvaszéki elnök.

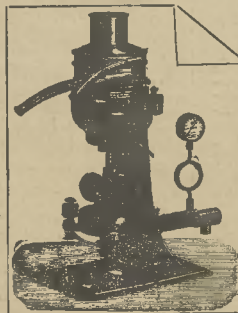
ALFA-SEPARATOR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPESTEN.

TEJGAZDASÁGI GÉPGYAR.

Iroda, raktár és gyártelep: VI., Lomb-utca 11.

Alfa-Laval Separatorok kézi és erőhajtásra

40—2000 ltr óránkénti munkabírással. Mindennemű tejgazdasági eszközök és gépek gyártása. Tejgazdasági telepek berendezése és átalakítása. Díjtalan tanácsadás minden tejgazdasági kérdésben. Árjegyzékek, tervek és költségvetések bérmentve.

Több mint 70 első díj!

Több mint 500.000 Alfa-Laval Separator az egész világon!

!! Az Alfa-Laval Separator a legjobb!!

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KOROSZAS LÁSZLÓ
1848-ban.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELVY:
Hozzánk most gazdaságunkba
halves arányúak.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	18 kor.
Fél évre	8
Negyed évr.	4

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illusztrációnk a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési
pénzek a kiadóhivatalhoz szolgálnak.

HIRDETÉSEKET
a lap kiadóhivatala vesz fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletünk júniusban fogad
tatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden után
nyomdíj jog fenntartva.

Írástírókat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

Szemle. — K.	681
Tárca. Ösz hangulati. — V. Gy.	682
A járműgyártásunkonozmányi gazdasági egyesület jubileum ünnepsége. — Buzi Géza Főnk	683
Gazdasági levelek. — Böling Dénes.	684
Rozsa roza más mindörökké. — Ördög Lajos.	685
A termelés. — L.	686
A Czakotelmelő Gazdasági-egyesület.	686
Adatok egy kútról szőlőszőlő ocskóhoz.	686
A kőbányai aranybányáról.	686
Nagyzele a vidékeknek dinnye- a zöldségtermelés. — Rupprecht. H.	687
Hírtelenül.	687
Hirdetéseik és felhívások:	
Kérdések: Nem árvalam a mézesgödny földben a vágyakozó 3 év után, a szepetsefti múltgyök- nek? S. A. — János roza és rozsa békényi lakar- mányok. Gy. P. — Részbenes készítő módja? Z. S. — A tojás eltarthat. V. B.	
Felvitel: Monyi Dániel toll árpa alá kat. hol- dunkat felhasználni. László Ödön. — Ösz zab mint korai takarmány. László Ödön. — Vadgöcsögök ár- tekintése. C. — Küköztudára-takarmány korpa moltot. C.	
Hírek.	683

SZEMLE.

(Összel porba vess! — Az angolok mint a magyar
árpa vetői. — A ki nem egyezős Ausztriával.
— Reciproczitás? — Terjed a száj- és körömjárat.
— A fővárosi kenyérsütő műhely és a krumplis
kenyér.)

Azt mondják, hogy ősszel porba vess. Nos
hát szíden van erre mód. Azok a sovány
száraz északnyugati szelek úgy kiszáritották
a földet, hogy nyoma sincs a felső rétegekben
a nedvességnek. Ennek aztán több rend-
béli hátrányai vannak. A szántott földrögös,
a legelők kiszáradt, a czukorarpa nem nőhet.
De meg az idén nagyon el volt terjedve az
üszög és derekasan kell csáváznunk, már pe-
dig csávázott maggal nagyon bajos száraz
rögökben boldogulni. Kikel és nedvesség hi-
ján elpusztulhat. De a rozsa vetés javában
folyik. Óvatos gazdák azonban ezzel sem siet-
nek. Csak vessen más előbb, a kinek kedve
van a bagolypillét és hesseni legyet vendégül
befogadni. A ki később vet, annak nem jut
már a kellemetlen vendégekből. Arra jó ez a
száraz idő, hogy mindenféle más gazdasági
munkákat, főleg fuvarozásokat, trágya hor-
dást pompásan lehet végezni. Aztán ott, a hol
a szüzhere megnőtt, lehet kaszálni és meg is
száritani a termést. A szőlőre és kukorizára
is jó ez az idő. Ennek előlbi a darazsak sok
vidéken dézmálják. A kukorizatórtól pedig
megkezdettek. Sokkal több helyen jó, mint
nem.

*

A gabona árak kissé csüggednek. Az októ-
beri határidőre a fedezéseket úgy látszik, hogy
befejezték. Egyelőre tehát nincs szükség sem
buzsa, sem rozsaiban. De meddig tart ez? Ne-
hány hónap múlva nagyon meg fognak epadni
a készletek. A sörarpa állandó. Érdekes dol-
got tudunk meg. Miért emelkedett az idén
oly nagyon a sörarpa ára? Azt felelték ne-
künk, hogy Angolország legnagyobb söröző
cége a Bass et Co. direkt bevásárlásokat tett
Bécsben a nagy termelőktől. Ez a cég olyan
hatalmas cég, hogy mintegy 15 év előtt sürin
beszéltek, hogy a Bass cég fejének fia veszi
el a jelenlegi angol király egyik leányát. Nos
tehát, ez a nevezetes cég eddig is vett Magyar-
országban sörárpat, de exportörünk nem
szolgálták ki jól őket. A pozsony-nyitrai vidéki
árpak neve alatt mindenféle harmadrangu
árpakat szállítottak Pestre nagy nyereséggel,
— de a besapott angol cég nagy bosszúságára.
Az idén ez a cég Bécsben nagy bevásárlásokat
tett és pedig a pozsony- és nyitrai megyei
nagybirtokosoktól. Ne ugorjunk úgy egy-
szeren át ezen epizod fölött. Meg kell emli-
telnünk, hogy Angolország mostanában a leg-
rosszabb söröket főzi. A Pale-Ale, a Porter
sörök nehezék, sötétek. Continentalis ember
alig bírja meginni. Az a volt angol árpbólók
főzik e söröket. Ha jó az angolnak otthon ez
a sör, nem állja meg helyét a világpiacon.
Az angol pedig a világkereskedelem ura akar
maradni. A németországi sörgyárosok azon-
ban az ó ászokosrukkal behatolnak a vil-
gál minden sarkába és kiszorítják az angol
söröket. A német gyárosok az észak-nyugati
Magyarország és Morvaország árpbólók gyárt-
ják azokat a söröket, melyek a tengeri szállít-
tás megbirják. A német árpbólók erre alkalmat-
lanok. A magyar felvidékiek kincse a sörárpa
egy úgy, mint az alföldnek a sikké-gazdag buza.
Tudva azt, hogy Angolország a söréxport dol-
gában talpára akar állani, egy nagy kő esik
a szívünkől. Ime egy cikks, a mely nem szorul
Anglia piacára. Ennek a kőön vámtérletet
nem lehet megőljö. Az angol sörözőkkel
nem ártana egy kissé bensőbb összeköttetésbe
lépni.

*

Ausztriával tehát nem tudunk megegyezni.
Kormányunk el ment az áldozatkéség
közébe határúg, de az osztrák túlkövetelése-
kbe nem egyezett bele. Ez megnagyította
annyiban, hogy minden absurd követelésbe
kormányunk bele nem megy. Azt mondják,
október 10-ig még egyszer megkísérik az
egyezkedést és ha nem megy, akkor jön a
reciproczitás. Ezt a csodabogarat eddig csak
nem is ismertük, lehet, hogy ártatlan dolog,

mert jól meg kell gondolnia. Ausztriának ép
ugy, mint Magyarországnak van a reciprocitást
megsértik. De lehet, hogy a belátás hiányozni
fog — lehet, hogy a reciprocitás ádáz gazda-
sági harozozá növegni ki magát. Mi lehet
ekkor? Ausztria ipari kartelljei felbomlanak
és az osztrák ipar nagy válságba sodortatik.
Magyarországon ugyanez fog történni a mező-
gazdaság több ágazatában. A sörarpa, a
czukor, a zab, a városi fogyasztásra termelt
tej, a vajproduktio, a gyapjútermelés, a lóte-
nyésztés föl is veszik a változást, ez a buza,
a bizott marha és a marhatenyésztés, a szőlő
és börtmelés nagy csapásra lehetnek elké-
szülve. Lehet ez ellen is védekezni, de nem 3
hét alatt. Erre elő kellett volna készülni. Mi
nem azt vesszük rossz: néven a kormányt. Mi
nem az őrlianas tárgyal és az előbb vázolt es-
hetőségektől sem riadva vissza, nem adja be
derekát. Ezért csak dicsérhetjük. A hiba az,
hogy a visszavonulásra nem gondolt. Midőn
1849-ben Wolgmutt osztrák tábornok a
nagysalló csata előstején Málosan a hadi-
tanácsot megtartotta, megállapították a tá-
madás tervét. Midőn az asztaltól fölkeltek,
egy vezérkari tiszt ekként szállalt föl: —
Excellenz! Und die Rückzugslinie! ? — Was!
Für die oesterreichische Arme gibt es keine
Rückzugslinie! — volt a felelet. S mi történt?
Másnap szaladtak minden irányban és az ül-
dő magyarok megverhették még egyszer a
széftüfött csapatokat.

Az osztrákok abban bizakodnak, hogy a vál-
ságot kiállják, mert pénzüik van. Ellenben mi
magyrok elkracholunk, mert pénzünk nincs.
Ebben van valami. De ha nem hiányoztak
volna előzetes erőlyes intézkedések a részün-
ről, akkor az osztrákok ezen okoskodása tárgy-
latlan lett volna és vagy lett volna méltányos
kiegyezés, vagy nyugodtan nézhettünk volna a
világra. Könnyű a politikai lapoknak handa-
bandázni, hogy így meg úgy, oda se néki. De
ők könnyen beszélhetnek, mert nincs sem el-
adó buzajuk, sem marhájuk, sem boruk és
más egyebük. Így lehet handabandázni!

*

A szegény szerbök, a kiket előbb tanítottak
ki a reciprocitásra mint bennünket, most
nem juthatnak szerződéshez. A míg Ausztria
és Magyarországnak meg nem egyeznek, addig a
szerb kereskedelmi szerződés szövege sem jöhet.
Pedig hej, de várják, hogy nyílják már meg a
határ. Mielőtt ez bekövetkezhetnék, köteléssé-
günk egy figyelmeztetéssel élni. A magyar
állategységügy megvása nélkül ez nem fog
megtörténni, hallottuk Pécsétt. Mióta délen
és keleten határaink zárva vannak, a fertőző
bajok nagyon megcsappantak. Egy év óta

A föld jó megmunkálása a gazda jólétének alapja!

A legkiválóbb gyakorlati gazdák által vívmánynak nyilvánított legújabb

Jurenák-féle ekék

elzárthatók, miáltal egyenlő mélységű szántás biztosítható. Munka közben is bármely fekvésű talajon pillanat alatt le- vagy felállítható. — A kétsorososlyás eke munkaképessége kétszer annyi, mint más egyesoroslyás ekéé. Járása oly biztos, hogy vezetni teljesen felesleges.

Nehéz vagy könnyű talajra egyaránt használható.

Kizárólagos egyedellárusító:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest. Délmagyarországi Mezőgazdák Szövetkezetéhez Temesvár.

alig volt száj- és körömfájás eset az ország marhaállományában. De most kelet felől egyszerre csak rohamosan terjed. Erdély és Kelet-Magyarország már erősen inficiálva vannak és mivel hogy onnan hozzuk a jármos marhát, csakhamar fele lesz vele az ország. De pompás reciprocitási objektum kínálkozand ebben az osztrákoknak! Most a Romániából csempészett márhával jött be a baj. Ha kinyitjuk a kapukat, akkor nem kell neki bujkálni; mit klingendem Spiel jöhet be.

Dicsőség Budapest fővárosának! Nagy pékműhelyt állít föl, a melyben 20 filléret fogják a burgonyamentes kenyér kilóját árulni. Ez már dicséretes elhatározás! Van ugyan egy törvényünk az élelmiszer hamisítása ellen, — de azért nem nyújt foganvítást arra, hogy a pékek 25 kilo liszthez 75 kilo burgonyalisztet ne keverjenek és ezt mint jó buzakenyeret ne árulhassák. Ez igazán szemtelen arány. Hiszen igaz! A burgonya is emberi táplék, — csakhogy csalás mégis krumplít adni buza helyet. Tegye ki a pék azt, hogy a mit árul burgonya kenyér, akkor jól van! A ki krumplival akarja tömni a gyomrát, ám tegye. Ki tilthatja el neki? De a ki buza kenyérről megfizet, annak adjanak buza kenyeret. Szóval legyen tiszta a Geschäft! De a pékeknek ez nem kell. Még demonstrálni akarunk. Egy péköt hallottuk, hogy hia a közönség tudná miként készül a burgonya kenyér, akkor soha sem enné. Még ez is hozzá! Budapest fővárosa egy határozott törvény hiányában kénytelen maga állítani sütőműhelyt. Údv Budapest fővárosának! És a vidéki városok! Hiszen ott is bevonnát már a krumplis kenyér! Hát azok mit készülnek tenni ezen abuzus ellen? A magyar buzatermelőket a dolog annyiban érdekelheti, hogy pár millió métermásta búzának idehaza lenne a piaza, a mivel most a külföldre kell vándorolni.

A Jásznagykunszolnokmegyei gazdasági egyesület jubiláris kiállítása.

A Jásznagykunszolnok vármegyei Gazdasági Egyesület vasárnap ünnepelte alapításának félézredes évfordulóját. Az egyesület szervezője néhai gróf Szapáry Gyula volt, a ki az abszolutizmus idején néhány lelkes szavakkal egyetértve Tisza-Roffon hívta egybe az alakuló-gyűlést. Ötven éven át az egyesületnek mindenkor agilis, munkás vezetői voltak, a kik az országnak leggazdagabb vármegyéjének előhaladását a mezőgazdaság terén szívőkön viselték. Az évforduló alkalmából a Gazdasági Egyesület gróf Szapáry Gyula iránt róttá le

első sorban kegyeletadóját, a gazdatársadalmi szervezeteknek az ország csaknem minden részéből egybegyűlt képviselői pedig az egyesület mostani vezető-embeireit, első sorban dr. gr. Almásy Imre elnököt, elnöktársait és az egyesület tisztikarát ünnepelték meleg rokonszerzéssel. A jubiláris emlékünnepeken megjelent maga a földművelésügyi miniszter is, egyrészt, hogy a Tisza-szabályozás nagy munkájában egykor osztályrészeseinek gróf Szapáry Gyulának emlékét feljújtsa, annak szobrának leleplezése alkalmával a diszközgyűlésen jelen legyen, másrészt, hogy az ország egyik legmunkásabb és nagy eredményeket felmutató gazdasági egyesületének elismerését személyesen fejezze ki.

Ezt a tudósítást közzétett napi lapjaink egyike és másika is. Mi azonban nem az ünnepségek lefolyásáról óhajunk ezuttal szólni, hanem stricte véve a jubiláris kiállítást röviden jellemezni.

A nagy munkában, a melyvel a kiállítás rendezése járt, az érdem első sorban is dr. gróf Almásy Imre főispáné, a szolnokvármegyei gazd. egyesület elnöké, a ki mindenkor szívén viselte és viseli meggyőzően gazdasági felvirágzását. Másodsorban pedig a megye közbirtokosságáé és iparosaié. Hogy az elnök a kiállítás rendezését egymaga nem eszközözhette, az természetes. De a kinek oly ügyes generalstabere van, mint a t. elnök urnak, annak a munka igen megkönnyítették. Ilyen ügyes munkatársa Gaythoffer István a szolnokmegyei gazdasági egyesület fíradhatatlan titkára, a kinek elnöke mellett a kiállítás rendezésében az oroszlanrészt kijutott.

A főispán-elnöknek méltó munkatársa volt szeretettel hitvese dr. gróf Almásy Imréné, és a ki főleg a baromfi- és nyul kiállítás rendezésében volt fíradhatatlan s mint a jury elnökjeként szerepelt.

Ily szép regnikolaris kiállítás ritkán láthatunk, mert ez feltűntette a megye előrehaladott kulturáját és rendezőjének kiváló ízlését, ugyszintén a megye iparfelújítását is.

Tavaly volt alkalmunk a zentai gazdákör kiállításáról Baromfitermesztési lapjainkban megemlékezni, mely persze sokkal kisebb keretben, mint a szolnoki kiállítás mozgott, s mely ízlés és kitűnő rendezés tekintetében a szerényebb kerethez mérten méltán megérdemelte a dicséretet, úgymint most a nagybirtokos szolnoki kiállítás. Örömmel konstatáljuk, hogy magyar vidéki kiállításaink, nemcsak tért hódítanak, de az arányokban és szépségeiben mindig gazdagabbak lesznek.

A szolnoki kiállítás szépséget mindenestbe emelte azon körülmény, hogy a pénzügyminiszter a kiállítás céljainak ingven átengedte

a dohányhevelő hivatali igen terjedelmes rak tárait és helyiségeit s ugyszintén az udvart egy kis parkká alakíttatta át, melyben a gépköltés igen ügyesen helyeztetett el. Hogy a pénzügyminiszter e helyiségeket átengedte, abban érdemeket szerzett Dumtsa Sándor a szolnoki dohányhevelőhivatal főnök-felügyelője, a ki a maga részéről mindent elkövetett, hogy a vármegyei egyesület jubiláris kiállítása olcsó és szép helyiségekhez jutlasson.

Most röviden ismertetjük a kiállítást. A nagy dohánypajta, melyet Budapest kiállítási helyiségektől méltán megirigyelhet, virágok-csal gyönyörűen volt felszerelve s ezen előcsarnokban foglalt helyet a szolnoki festőművész kolonia kiállítása. Igen szép és értékes festmények keretében egy sok Ueberbilde-et láttunk, supercessionista jellegűeket, a mely irányzatnak hívei közzé magunkat, a mennyire ez ízlésünkkel összefügg, nem sorolhatjuk. Ezen milieubé voltak a kiállítás szebbnél-szebb stíleletdíjai kiállítva.

A jobb oldalon volt a szorosan vett mezőgazdasági rész elhelyezve.

Legszebb látni valók: a gróf Almásy Imre pingastapói, gróf Szapáry György taskonyi mintagazdaságának, továbbá Gorove László és Antal Sándor uradalmának külön fülkékben bemutatott produktumainak gyűjteménye, továbbá a tiszai alsó-járás gazdáinak, Busa Ákos főszolgabíró buzgólkodása folytán összegyűjtött gyümölcsökkelézője. Továbbá szolnokvármegye dohánytermelő földbirtokosainak kollektív dohánykiállítása Dumtsa Sándor elrendezésében és utóbbi egészségügyi találmányai. A baloldalon következett a kiállítás kézműipari része is. Különösen a szűcsiparosok és a fazekasok produktumai; a kocsis-és butorkészítőnemek azt bizonyítják, hogy Jásznagykunszolnok vármegyében szilárd alapja van az iparnak is. Legtöbb nézője van Badár Balázs mezőtúri fazekas híres, gyönyörű s a mellett olcsó cserépedényeinek s Gaál István kisujszállási szűcsmester nagylírűt ködmőneinek és bekecsének. Szép a gépköltés is, a mely azonban már nem megyei, hanem országos jellegű, melynek keretében egy érmihályfalvai kézműves új találmányaként egy olcsó szecsakvágó több ízben lekötötte a gazdák figyelmét.

Nunc veniamus — a baromfi és házinyulkiállításához.

Külön, zárt helyiségekben és udvarokban voltak a baromfiak és külön helyiségben házinyulak kiállítva. A magyar tyukokból nem sokat láttunk. Mindössze egy udvart láttunk a kitűnő Hauer-fele fehér tenyésztőből és egy kendermagosát. Utóbbiakban néhány figye-

TÁRCZA.

Oszli hangulat.

Még zöld az erdő, de az ősz lehelete megérintette már a lombokat. Fíradt napusárg csókolja fel a hajnali harmatot a falevélről s már közeleg az idő, midőn száz szini lepőbe burkolódóva elkezdi az erdő csendes, fenséges haldoklását. A kis dalos madár megtévesztve egy-egy csalóka napusárgtól, bele kezd néha tavaszi dalába, de ijedten hallgat el, ha a nap felhő mögé téved és megrezzenti a lombokat a közelgő halál nyirkos lehelete.

Míntha torát ülné a haldokló természetnek, most kezdi élni nászát az erdő koronás királya. Vagy tán a természet játéka, hogy így összelelkeneznek a haldokló jelen s a jövő élet reménye?

Oly szép az erdő haldoklása, oly fenségesen szép, mint egy fehér ruhás, mirtuszkoszorús

menyasszony temetése. Borongós hangulat ejti rabbá a természet barátjának szívét, s megérinti a vadást is a mulandóság bus költészeté.

És a koronás kenyér dobogó szívébe most lopja be magát a mindenható szerelm, s ha leszáll a csendes alkonyat, megcsendül a sziklától számtalanszor visszavertén a szarvasbika mélységes baritonja.

Bőgnek!

Jelentik, hogy itt is, ott is, az ismert rigyető helyeken felhangzott már az erdő legszebb zenéje.

Megdobban a szív a vadászkeblekben, cselet szönek az erdő királya ellen s nem egynek szerelmí mormorban forrongó vére festi majd pirosra a sárguló avar. Kiröppen a gyilkos csóból az apró, de biztos halál és másnap a sziklak osendjét egygyel kevesebb vetyélytárs hangja veri fel.

Leigázott hitvesei, a karcsú, szépszemű

háremhölgyek nem gyalozják sokáig. Véré még ott párolog az avaron s a hűtlenek máris odaajándékozzák szívüket az elesett dalia halálos ellenségeinek.

Oh asszonyi szeszély és logika! Mig élt a büszke férj, utóda, az új zarnok eszeveszett futásban kerestet előre menekülést és ki-nevettek gyávaságát azok, a kik most megadással hajtkák rabigája alá fejték. Le roi est mort; vive le roi!

Sötét, sűrű felhő takarja el a Brusztura ormat, mintha az égbe nyúlának meredek sziklái. A déli oldal meredek cserkészútján, az erikaágak közt csak nagyon lassan lehet előre haladni. Az idő borús s így kedvező, de fegyverzett szemmel is alig látni száz lépésnél tovább. Hűvös északnyugati szél ingatja a fátrások koronáit s a néma csendet csak a lappanttyu berregése zavarja. Egy ember halad, jobban mondva kuszik lépésről-lépésre a cserkészuton a *harcsi rét* felé. Erő-

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár:

GARVENSWERKE

Központi igazgatás

Bécs, II., Handelsplatz No. 136.

Városi mintaraktár: Garvens W

Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

lemre méltó ideit tyukot láttunk, de az egyöntetűség sok kívánni valót hagy maga után.

A külföldi fajták persze domináltak a helyzetet, de sajnos a kiállítási időpontja nem volt kedvező, mert a baromfiak alaposan vedlettek. Mészáros állatorvos sárga orpingtonjai valának a legjobbak, de sajnos e különben szép kiállítási állatokban sok tarajhiát észleltünk. Az idek hosszú tél a baromfiak fejlődésére káros befolyással volt. E helyen fel kell még említenünk gróf Teleki Arvéd új keltetőgépet már javított formájában, mely arra hivatott, hogy pörpéknit kezébe oltó és könnyen kezelhető gépet adjunk.

A háziiputenyésztés szépen halad előre. Nehány kiváló példányt láttunk. Szép collectív kiállítások is voltak láthatók, mint a dr. gróf Almásy Imrénéé, a Ludwigh-féle Pusztá-Poor-rol stb., ugyszintén egy kis elite kollekció a Mezőgazdák Szövetkezete részéről, mely Mahler Károly a szövetkezet nyulutenyésztési osztályának főnöke és t. vitaközös társam személyes felügyelete alatt állott.

A jásznagykunszolnokmegyei gazdasági egyesület e jeles kiállításának tudósítását nem zárhatjuk le a nélkül, hogy az egyesületnek magas nívóan álló és 10 éves fennállásának emlékeül rendezett e tanúságos kiállításáért köszönetet ne mondjunk és további gazdasági fejlődéséhez szerencse kívánatainkat ne tolmácsoljuk.

Vivat, floreat, crescat!

Buzzi Géza Félix.

Gazdasági levél.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Becses lapjának egyik tavaszi számában megengedte igen tisztelt Szerkesztő Ur, hogy vedük természetviszonyairól és gazdasági helyzetéről egyet-mást elmondjanak becses lapja hasábjain a gazdák, mely engedelmelem élve, írom jelen soraimat, kérve annak szíves közlését.

Furcsa egy esztendő volt az idek. A tél imponzáns méltósággal köszöntött be; egy hosszú, meleg ősz után, jó későn decemberben, ugy, hogy a ki tavaly be nem tudta fejezni őszi szántását, az már csakugyan botot érdemelt. Mintha érezte volna a természet, hogy hosszú álom előtt áll, sokáig tartotta nyitva kebelét az ekének, mely aztán egyszerre kifogyott a földből s beállt a legszigorubb tél, hozva örömet gazdáknak, városi embernek, gyermekvilágnak egyaránt. Bizalmatlansággal fogadtuk az első havat és mint már hosszú évek óta, kétkedéssel vontattuk elő a szánokat. Miért? ... hisz hónap ugyis poscsolya lesz a szép fehér lepelből. De nem egy történet! ... A karácsony havas, szigorúan

hideg volt, még az újév is, de az utána bekövetkező esős napok nagyon megrémítették a jégvermeik megoltósáéval még nem kész gazdákát. Lóhalálban hordtuk ja jéget, mert hisz itt a tavasz! Dehogy volt! ... Pár nap mulva 20 fokra süllyedt 0° alá a hőmérő higanya és állandóan ott maradt hetekig. Azaz dehogy maradt! Ejjel mindig lesüllyedt 25—30°-ra, hogy csakugy csatoltgok a fák.

Megjésztett a tavasz közeledte Vízkeresztkor, de óhajja vált már annak mielőbbi eljövetele József-napkor — és mikor még április elején is horeg fedte a földet, általános aggodalom fogta el a gazdákat az egész vonalon. Végre (nevezetes napon!) április hó 14-én a földre lehetett akasztani a porhanyitókát és éjjeli fagyokkal, hófúvások vizes nyomaival kezdve vetetgini kezdünk. Nagy erőfeszítéssel be is fejeztük a vetést május végén, mely táji vetések egy jó részét földre tetük azért, hogy úresen ne maradjon a tábla, de bizony a sikertelenség majdnem biztos, levero tudatával.

De hát sohasem igazolódott fényesebben a magyar gazda mondása, hogy: »Isten a gazda te, mint az idek. A vetéseket már alig tudtuk bevégezni a májusvégéi tropikus meleg behatása alatti szárazságban és már-már biztosra vetjük, hogy a nálunk divatos, minden átmenet nélküli nyár nyakunkon van és besül minden vetésünk, midőn június elejétek esős, hűvös lonni, ilyen volt július is, ugy, hogy az aratás igazában csak a hónap utolsó harmadában kezdődött. És Isten lett a gazda! mert ma, midőn e sorokat írom, nagy meglepődés két bennem, mert árpánk 13, búzánk 8-5, zabunk 6, rozsunk 4-5 mászás hozamot adott. Bizony, ezt az eredményt a tavaszok után nem mertük volna remélni vetéskor, az ősziekben meg hóolvadásakor, mert ez utóbbiak java része kipállott az állandóan 1—2 méteres hótakaró alatt, ugy, hogy főleg a rozstáblákban mint egy szártke posztólepel hevert hóolvadás után az elpenészesedett avas szármennység.

Kellemes meglepetést hozott ugyan a csak alig pár nap előtt bevégezett cséplésünk is, de ennél hatalmasabb volt meglepetésünk már a nyár folyamán a mesterséges takarmányok természetellenyében. Az őszzel egyes loheretábláinkról egy vettünk búcsút, mikor beállt a nagy havazás, hogy azt okvetlen ki kell szántanunk, mert ugy felturta az egér, hogy megszántottának nézett ki a lóheretáró. Kora tavaszon be is szereztek a búkköny-magot, de mivel az őszi szántások hamarabb pirultak, előbb vetettük az árpát, zabot stb. ... és mig ezt vetgettük, örömmel tapasztaltuk, hogy a kiszántani tervezett

szik előre, hogy tanuja lehessen a fejedelmi párbajnak.

Mire loér az első sziklás kiugróhoz, óvatosan előre dugja fejét és alatta jó lőtávolságban folyik az élet-halál harc. Csatognak az agancsok a nyak és lábizmok a megpatnáság feszülnek, de egyik sem bír a másikkal. Egymásnak szogezett fejjel forog körben a két fejedelmi 14-es, csulokig sumpednek a pulha talajba és szinte hallatszák a hörges, melyet a nagy erőmögfeszítés ajkukra csal. Köröltöttik egykedvűen legelés a három, mintha nem is érdekelné őket a harc kimenetele.

Végre az egyik egy villángyors oldalugrással eltűnik a sűrűben és nagy csörtetéssel me-

lőherések, daczára hogy megborónálni nem volt időnk, lassacskán gyarapodni kezdtek és június végén, illetve augusztus derekán adtak két kapálás után 37 szaraz löhere takarmányt. Soha ennyi löherékn nem volt az utolsó évtizedben. Zabos-búkkönyünk is kitett magáért, mert daczára, hogy július elején még a nyul sem tudott volna megbujni benne, adott 25¹/₂ q-t. Csalmánékn, burgonyákn, répákn kitűnő, luczernásainkat negyedszer kaszájuk. Szóval a sok aggodalommal kezdődött év jobban végződött itt minálunk, mint azt az optimisták is hinné merték volna. A fájalmak csak az a dolgban, hogy mint az utóbbi hetekben, az egész országban tett körútam alkalmával meggyőződtem, kevés helyen mondhatják el ezt gazdatársaim, mert az egész Dunántul, Erdélynek nagyobb fele óriási szárazsággal küzdött és igen kevés a takarmány, nem is emlíve az ország tulnyomó részében a magyar gazda kínese bányáját ó buzát, mely kis kivétellel általában gyarla termést adott.

Denique censeo ... ! Szegény eltiporni akart friz juh. Csak röviden akarom ezuttal említeni — szájjelölöl — hogy Bernolák tavaly importált szepes-haraszti friz falkája július végéig 30 kg átlagos sajthozammal dicsekedhetik, mig a mi teljesben itthon tenyészett friz falkánk 18 kg. sajtot adott darabonként. Ennek a szegény meghuruzolt friznek gypját szriban épen annyit adtuk el (130 koronáért), mint egy debreceni első rangu elektoral tenyészett gypját. No! de ezekről majd az őszszel bővebben.

Most pedig köszönve igen tisztelt Szerkesztő Ur szíves türelmét, vagyok kiváló tisztelettel:

Kassa, 1907. IX/10.

Bölyny Dénes.

Rozs rozsz után mindörökké.

Most, hogy 10 forint felé törekszik nagy mohósággal a métermázsza rozs, érdemes ezen érdekes gazdasági üzemrendszerrel beszélni. Németországban van elterjedve ez az üzemrendszer, mely abból áll, hogy rozszot rozsz után megszikatás nélkül vetik, fitye hánnya a vetésforgó és váltórendszer lehetetnek. A kérdés az először, hogy hogyan lehet ezt a bizarnnak látszó egymásután betartani, és másodsor, kifizeti-e magát, hol és minő viszonyok miatt. A kérdés első része tehát gazdaság-technikai, a másik az üzleti.

Legtisztabban fog állani előtűnk a kérdés, ha konkrét példát veszünk elő. Rittergut Neu-Löwenberg in der Mark (Poroszország) a hely, a hol Oberinspektor König ez évben a berlini gazdasági akadémia kiránduló hallgatóságának ezt, a haszon-marha nélkül kezel-

nekül a győztes elől. Ez lassan fölemeli hatalmas fejét, méltóságteljesen körülnéz, fuj egyet-kettőt, aztán kinyújtja hatalmas nyakát, hogy belefogjon a győzelmű riadóba.

Az ember lassan arcához emeli fegyverét és a győzelmű riadóval összevegyül az expressz esztanása. A három ijedten rohan a sűrűbe, az előbb győztes dala pedig magasra szökik fel, hátracsapja csontkoronáját és hatalmas zuhanással esik az Órdögök sziklás pandaján le.

Az ember elhagyja helyét, megkerüli a meredek sziklák és óvatosan közeledik a kopár ravatal felé. A felhők szétoszlottak és ezer csillag fénye gyult ki az erdők királyának ravatala felett.

V. Gy.

HALDEK

magnagykereskedés,
József főherczeg
6 cs. és kir. fensége
udvari szállítója,
BUDAPEST

HALDEK

ajánl kitűnő minőségben és jutányos árban
biborheremagot, őszi búkkönyt,
szöszös búkkönyt, őszi borsót,
Szent-Jánosnapi rozszot, őszi árpát

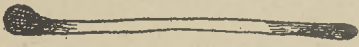
vesz a legmagasabb napi árban
nyulszapuka, baltaczim-, csomós
ebir-, mustár-, fehér here-, löhere-,
luczerna-magot és nyári repczét

gazdaságot, a hol a nagyon minimális kataszteri értékű homokon (0.75 márká tiszta jövedelem pro morgen circa 800 quadrat öl), a mely távol van az udvartól, 21 év óta szakadatlanul rozstot természetek rosz után. Es pedig az első években seradella közbeszurt trágyázással, később csak kereskedelmi trágyákkal.

Pontos lévén a könyvvitel 1892 óta, ime, itt következnek a termés adatok 1892-től fogva egész 1906-ig.

	morgen	termés q.	morgenenként
1892 rozs	52	198.50	3.815
1893 »	52	szárazság, nem siket tül	—
1894 »	52	181.61	3.49
1895 »	52	157	3.015
1896 zab	52	140	2.69
1897 »	52	176	3.38
1898 »	52	175.25	3.375
1899 »	52	176	3.38
1900 »	52	176	3.38
1901 »	52	113	2.65
1902 »	52	166.5	3.20
1903*	65	264	4.06
1904 »	65	187	2.875
1905 »	65	203	3.35
1906 »	65	228	3.545

Az eljárás az, hogy a rozstól leszántatik, és azután még egy, ha lehet két, szántást kap.

116-ik ábra. Lekapart torma gyökér-dugvány.

miközben eleinte csontliszttel, később superfoszfáttal megrágyáztatik. Tavaszszal chilisáltrómot szórtak rá.

A műtrágya mennyiségek a következők : Morgenenkint (circa 800 négyzetöl) 75 kg. chilisáltrómot, 25 kilo superfoszfat, 50 kilo erjedt csontliszt és 200 kilo kainit.

A termés ugy szem, mint szalmában eladatik.

A gazdasági rendszer rendkívül kevés kézi és fogatos munkát igényel. Ezt kell róla leginkább följegyeznünk, valamint azt, hogy megfelelő roz és rozszalma-árak szükségessé a jó tiszta eredmény kieszközöléséhez. Ráblőgazdaságnak nem mondható, mert a kereskedelmi trágyákkal minden exportált növényi tápszer pótolva lesz.

Nem kell azonban ugy értelmezni e rendszert, hogy az egész birtokon ezt kell alkalmazni, hanem csak egy részén, a mely részint távoli helyzete, részint a miatt, hogy a termelt trágya az egész birtokra nem elegendő, s így egy részét intensive trágyázzuk, más részét kereskedelmi trágyákkal pótoljuk. A munkák legnagyobb része július, augusztus és szeptemberre esik. A birtoknak 25%-át szótkák a porosok határvonalul tekinteni. Lásuk a dolog üzleti részét.

Superfoszfat nélkül csak csontliszt trágya, kainit és chilisáltrómmal a mérleg így áll Neu-Löwenberghen :

Tartozik :	
Műtrágyáért	26 márk. (ca 60 kr.)
Művelési költségek	16 »
Általános költség	5 »
Összesen	47 »

* 1903-ban csekély értékű erdőtörés jött hozzá 15 morgen.

Követel :

3 mm. roz, levonva a vetőmagot, á 13 márká	39 márká
8 mm. szalma, á 2 márká	16 márká
Összesen	55 márká
Tiszta haszon morgenenkint	8 márká.

A szalma rendesen eladtván, a felhozott adat tüzetes kereskedelmi adat.

Magas foszfát-árakkal és salétrom-árakkal.

117-ik ábra. Helytelenül gyökerező torma.

és olcsó rozsárak mellett a számadás 1903-tól kezdve így áll :

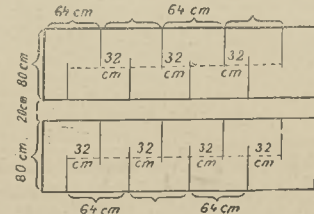
Tartozik :

87 kg. salétrom, á 20 márká	17.50 márká
25 kg. szuperfoszfát, á 6 márká	1.50 »
50 kg. csontliszt á 13.95 márká	6.90 »
200 kg. kainit	3.50 »
Fuvar és elszórási költség	2.— »
Tarló-buktatás	2.— »
Szántás	3.— »
Boronálás és simítás	1.— »
Szórvetés	1.— »
Aratás	3.— »
Behordás kazalba	3.— »
Csepelés	3.— »
Általános költségek	5.— »
Összesen	52.40 márká

Követel :

3.7 mm. roz, a vetőmag levonása után	47.36 márká
9 mm. szalma, á 2 márká	18.— »
Összeg	65.36 márká
Tiszta jövedelem egy morgen	12.96 márká

(Egy márká circa 60 kr.)

148-ik ábra. A tormaágycak beültetése.

A többi német autorok számításai közül felhozzuk morgenenkint : Ritter, Berlin 3 mm. roz, 35 márká üzemköltség ; Vibraus, Calverde 3 métermázsza roz, 40 márká üzemköltség ; Mankievics, Falkenherde 3 mm. roz és 4 márká tiszta jövedelem ; Lothar Meier az ő művében »Der ewige Roggenbau

(Neudamm) az ő Klein-Eichholzi birtokán 1901—1906-ig terjedő 6 év átlagában.

Hektáronkint :

1310 kg. szem	184.71 márká
2000 kg. szalma	50.80 »
Bevétel	235.51 márká
Kiadás	216.51 »
Tiszta jövedelem	19 márká

Megjegyzendő, hogy leginkább a legsoványabb homoktalajokról van szó, a melyeknek mi Magyarországon sem vagyunk híjában.

Eszem ágában sincs, hogy azt tanácsoljam homoki gazdáinknak, hogy vessék magukat rá megfontolás nélkül, az örökös rozstermelés rendszerére, hanem az adatokat azért hoztam fel, hogy számító homoki gazdáink, a kiknek a szalmára is jó piacuk van, tegyék mérlegelés tárgyává ezen adatokat és a menyiben saját viszonyaik között használt vehetik ezen adatoknak, — próbálkozzanak meg a folytonos rozstermeléssel.

Ordódy Lajos.

A tormatermelés.

Hogyan is van minélünk, szeretett hazánkban ? A konyhakert egyik sarkában állandó tormás hely van, melyet kiirtani is lehetetlen.

119-ik ábra. Helyesen földbe dugott torma gyökér-dugvány.

Itt aztán évente ősszel hitvány, vékony termésgyökereket szedek ki a háziasszony s ha szépet akar mégis, akkor a külföldről behozott tormát vásárolja meg a piacon.

Azt mondják, hogy Debreczen híres tormatermeléséről. Nos, ott bizonyára szabályszerűen termelik a tormát. Szabályszerűen pedig ekként kell a tormát termeszteti :

A mélyrétegű tekervényes, jó termőerőben levő földet ősszel jó mélyen fölássuk, ha tethetjük megmórolózzuk és istálló trágyával derekasan meghordjuk. Az ekként előkészített földet 80 cm. széles ágyakra osztjuk, ugy, hogy 20 cm. széles és ugyanoly mély barázda válaszsza el azokat egymástól.

Ezekbe az ágyakba ültetjük el a tormagyökereket, melyeket ősszel lehet nyernünk, a tormaszedés alkalmával. Ezen gyökerek 40—50 cm. hosszúak és egy centiméter vastagok. Ültetés előtt ezeket a tormagyökereket le kell erősen dörögni, ugy, hogy csak a feje, a honnan a levelek előtörnek és a vége, a honnan a szivógyökerek indulnak ki, maradjon ép. A közpérszéknek ezen ledörögése azért szükséges, hogy ott rügy ne maradjon és hogy onnan szivógyökerek ki ne indulhassanak, mert különben a tormarud rosszul fejlődik vagy épen hasznavehetetlen marad. Az első ábra egy rendesen ledöröszölt ültető tormagyökereket, a második ábra egy szabálytalan gyökerezésű dugványt tüntet föl. A jól ledörögött gyökérdugvány ültetése most már ekként meg vége. Az ágyak oldalain kis ültető pálczával felülről lefelé terjedő irányban, az ágyosztól a közepe felé 32—32 centiméter távolságban lyukat készítenk és abba a gyökérdugványt gyorsan betoljuk. A dugványt feje, melyből a leveleket hajtja, a szabadban maradhat. A dug

Budapest **Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák**

Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár

Budapest, iV., Kossuth Lajos-utóza 8. sz.

ványok elhelyezését az ágyban a 118-ik, az egyes dugvány fekvését a 119-ik ábra tünteti föl. Ültetés alkalmával a földet a gyökérdugványra kissé részoritjuk.

A tavaszi és nyári ápolás a föld tisztántartásában áll. Augusztus vagy szeptemberben történik a torma gyökerek megvizsgálása, a mi akként történik, hogy a fej oldalán föl emelik a tormát és megvizsgálják, hogy nincs-e közepreszén szívógyökere, ha igen, az késsel kíméletlenül el lesz távolítva. Az eljárás után a gyökereket újra földdel takarjuk be, mert különben zöld színt nyerne.

A tormaaratás ideje szeptember vége és október hó. Vagyis ez akkor áll be, a midőn a levelek elhálnak és a gyökér többé nem nő. Aratáskor előbb a hervadó levélzetet vágják le, azután villaásoval a gyökereket szedik föl.

A szedésnél az az eljárás, hogy az ágy széle mellett, annak hosszában, először árkot ásunk ki és ebbe az árkokba forgatjuk bele az ágy földjét, mintha rigoliroznánk, így leegyszerűbb a termés kiszedése. Így szednünk már azért is kell, mert minden legkisebb szívógyökereket el kell távolítanunk a földből, különben a jövő esztendőben, midőn már más növény kerül a földbe, nagyon fel fognak burjánozni.

A jól fejlődött torma gyökereket az 120-ik ábra tünteti föl. A kiszedés alkalmával távolítjuk el a szívógyökereket, a melyek a gyök végén fejlődtek. Ezeknek jobbjaiból származnak az ültetésre való gyökérdugványok.

A tormának két fő ellensége van. Az egyik a tormalevál bogara (Phaedon armorariae L.). Ez némely évben teljesen lerágja a tormalevélzetét. Védekezni ellene a tormalevél arsenikusos permetezésével lehet. Vannak a kik Thana-tonnal (dohánylug kivonattal) vagy petroleumszappan-olajos permetezéssel védekeznek ellene.

A gombák családjából is van ellensége, a burgonya fitoftorához hasonló Cystopus candicans. Ez ellen bordói lével kell védekezni.

Legnagyobb baj a torma gyökér belének

megfeketedése. Ha nyárközben egyes levelek elszáradnak, akkor lehet következtetni e bajnak jelenlétére. Az eddigi vélemény az, hogy a tormanövény táplálkozásai zavarokban szenved. Előidézi pedig ezt a földnek nagy vas-tartalma, különösen vedig vasoxydul és va-

oxyhydrat tartalma. Ellenben oly földekben, a melyekben szén-savas mész bőven fordul elő, a feketedés elő nem fordul. Ebből indult ki az a gyakorlat, hogy a torma földet, a melyeket feketedést észlelnek, ősszel mélyen felszántják és égetett mészszel tenyérnyi vastagon szórják a mészszet az ásoberázdákba. A fő, hogy mélyen kerüljön a mész a földbe.

Azt emlittem, hogy a torma földet istállótrágyával gazdagon meghordjuk még ősszel és beásózzuk. Ha az istállótrágyát még pótoljuk műtrágyákkal és pedig foszfor, kali és nitrogén műtrágyával, akkor a termésnek ugy mennyiségét, mint minőségét nagyban emelhetjük.

A kísérletek szerint a termés-eredmények akként állanak :

1. Csak istállótrágyával hektáronként (2780 négyzetöl) 78-77 mm.
2. 500 kg. szuperfoszfát és 900 kg. kainit hektárra 112² mm. cs
3. 500 kg. szuperfoszfát, 300 kg. 40% kali, 250 kg. kén-savas ammóniak egy hektárra 126 mm.

A Schulz tanító által Alzaucheiben végzett kísérletek eredménye az 1904-ik évről le is fényképeztetett, mit a 121-ik ábrán tüntetünk föl. L.

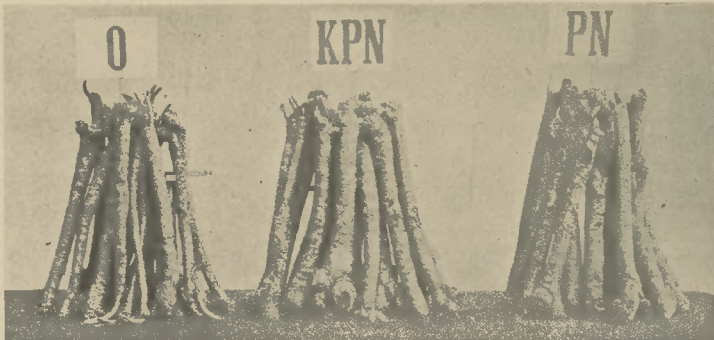
A Cziroktermelő Gazdaközönségünközhöz.

Az utóbbi két év eredményéből állapítottuk meg azt a sajnálatos körülményt, hogy hazai cziroktermelésünk csupán holdszeminti mennyiségben emelkedett elég jelentékeny arányban, minőségileg azonban nemcsak hogy nem javult, de határozottan igen jelentékenyen romlott.

E romlásnak oka az, hogy azt a nagy keresletet, melyet alulirott vállalat a külföldi piacok nagyarányu kultiválása kapcsán előidézett, a legtöbb cziroktermelő arra használta fel, hogy természetesen gondatlanul, legtöbbször hanyagul kezelve, száritatlanul, oszlályozatlanul, kőszetlennel és bálozatlanul becsátotta forgalomba. Sajnálatos tapasztalatunk az, hogy néhány régi jeles termelő kivételével még azok is, kik ezelőtt a 18-22 koronás árak

120-ik ábra. A helyesen fejlődött torma növény.

121-ik ábra. Mútrágyázások hatása a torma termelésben.

Kölon árgyékétek mindennemü gazdasági gépekröl!

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR BUDAPEST

RÉSZVÉNY TÁRSULAT

ELŐHONALD ÉRTELMEZŐ ÉRTELMEZŐ

Legtökéletesebb rendszerű

Gőzcséplő-készletek

ugyszintén **MAGÁNJARÓK** (utimozdonyok)

cséplési, vontatási és szántási cselokra (a mozdony után akasztott egy ötlet fogó ekével.)

Kölon árgyékétek mindennemü gazdasági gépekröl!

ELŐHONALD ÉRTELMEZŐ ÉRTELMEZŐ

Kölon árgyékétek mindennemü gazdasági gépekröl!

idején legszebben kezelt cizrikokkal jöttek piacra, ma ipari czélokra alkalmatlan anyag-gal kevert szakált szeretnének kétszeres ár mellett forgalomba hozni.

A gyáros és kereskedő legtöbbször képtelen a termék átvételénél személyesen ellenőrizni, hogy az ilyen rosszul kezelt cizrok expeditóra ne kerüljön. Tapasztalatunk azonban az, hogy az így kezelt cizrok nagy tömege kerül-ven az utóbbi két évben a külföldi piacokra, részben seprő alakjában, részben feldolgozatlanul, ott mindenütt annyira diskreditálta a már elég jó hírhez jutni kezdő magyar cizrok-szakált, hogy épen a legjobb ill. piacokon hallani sem akarnak a magyar eredetű cizrok-ról s inkább 25—30 százalékkal magasabb ártól is olasz eredetű termést vásárolnak.

At. gazdaközönségnek velünk azonos érdeke, hogy a magásra jutott cizrokárak ne csökkenjenek többé, mert a termelési költségek is emelkedtek. Ez pedig csak úgy lesz tartható, ha a nagy külföldi piacok kívánalmai szerint, gondosan kezelt és esonagolt anyagot fogunk kapni és tovább forgalmazni.

A cizrokartás kezdetén szükségesnek tartjuk ezen körülményt a cizroktermelést úgy magyar gazdaközönséggel közölni és szeretjük hinni, hogy megszívlelendő utbaigazítá-sunkat értékesíteni fogja, mialatt magának is, nekünk is megkönnyíti a cizrok átvétele körüli eljárás, s ez lesz a biztos alapja a cizrok-árak magas színvonalon tartásának is.

Rövidre fogva a következők betartására hívjuk fel a termelő figyelmét:

1. Már a vágatásnál ügyelni kell arra, hogy a deformálódott (göndör, dugóhúzó alakú) szálak ne vágassanak le az egészséges szálakl együtt.

2. Lehetőleg kis 1—1½ kg.-os csomagokba kössék a szakált a vágáskor, hogy nyers állapotban meg ne fulladjon az.

3. Különös gond fordítandó arra, hogy a vágás után többé eső ne érje a szakált, azért az összegyűjtött csomósokká a körből készí-tett galák alá helyezzendők el. Aki csak teheti, mesterséges száritással törekedjék nielőbb szárazra tenni a szakált.

4. A mag leceplésénél gond fordítandó arra, hogy a gép ne zuzza össze a szálakat, mindaz-által a magtól a lehetőségig gondosan letisztítandó, főleg azért, mivel a magva-szakálban az egér télen át nagy károkat okozhat.

5. A lecséplott szakál hosszúsága szerint lehetőségig osztályozandó és így szoritandó 25—30 kilogrammos bálkókba.

6. A bállok szorosan köntöndök át 2, esetleg 3 helyen is és jó erős sodronnyal, hogy rako-dás közben szét ne hulljanak.

7. Nedves időben lehetőleg ne bállozzunk és ne is csépeljünk. A bállozásnál a nedvesnek látszó szálak kihagyandók és újra száritandók, mert néhány szál nedves cizrok egész bálkot penészesé tehet és elértéktelenti.

8. Aki csak teheti, kéneze meg cizrokját, mert a kénezés a cizrokon elősokdó gombákat elpusztítja s e mellett a fehéretett cizrok mindig kelendőbb.

Végül mindazoknak, kik nem biztosítanak maguknak több éves szerződés-sel állandó vevőt, azt tanácsolhatjuk, hogy cizroktermé-süket senkinek ne adják el, ennek teljes el-készülte előtt. A cizrokban minősége szerint rendkívüli nagy ártelérés lehet, és a szolid és

komoly vevő a jó minőséget és a fordított, gondos munkát csak egészen kész árunál tudja megfelelően honorálni.

Budapest, 1907. szeptember 15.

Magyar Cizrokpar
Részvénytársaság.

Adatok egy kitűnő szőlőszállító eszközökhöz.

Farkas Ákos ur szőlőnagybirtokos, Ér-semjén volt oly kegyes szerkesztőségünknek egy *Beke* László-féle szőlőszállító ládát szőlővel megrakva elküldeni, valószínűleg azért, hogy az áru kitűnő állapotáról a megérkezés után meggyőződést szereztünk. Tényleg oly állapotban érkezett meg a szőlő, hogy egy szem sem nyomódott össze. Köszönet illeti a beküldőt, szíves figyelméért. A mult számunkban leirt szállító eszközökhöz pótlólag néhány méretet is bátorkodunk még közreadni, mely Farkas ur leírásából hiányzott.

A léczkeret, melyben az egyes szőlővel megtöltött fiókosztályok vannak, 66 cm. hosszú, 40 cm. magas és 36 cm. széles. Az ebbe illő 5 fiókosztályok pedig 60 cm. hosszuk, 7 cm. magasak és 30 cm. szélesek. Az egész apparátus megtöltve 35 kilót nyomott, áresen 9½—10 kilo, tehát 25 kilo szőlő kényelmes elhelyezhető benne. A léczagok által a szőlőkötűnön szellőződik s az áru a megfille-déstől mentes marad.

Hogy Farkas Ákos szőlője elsöranu cse-mege szőlő volt, azt az igazság kedvéért ezúton is konstatálni köleltségünk.

A kötelező arankairtásról.

Örömmel olvashatja minden intelligens gazda, hazánk mezőgazdasági ügyeit folyton szem előtt tartó miniszterünk rendeletét az arankairtásról. Hat mértőfőtessék megengedni, hogy erre néhány szerény megjegyzést tegyek s mint a falusi élet és gazdaság ismerője, ismer-tessem azon módozatokat, mely mellett ez keresztül vihető lenne.

Mindenekelőtt az arankairtás helyessége, szükségessége megvitathatlan, de kivitele ez már kérem nehezebben meg.

Analogiaképen említek egy esetet, Torontál-ban. A bíróság helyesen a bíróság ugyan-csak fitymott hány a miniszteri rendeletnek, pl. a *rovarirtást* illetőleg. Az idén a fak annyira tele voltak rakva hernyófészkekkel, hogy csak úgy hemzsegett tőle az alma-, körte- és szil-va. A bíróság evel nem törődött, sőt egy szakközegének figyelmeztetését épp rossz néven vette s azt szolgáltatából, hogy a hatóság hatáskörébe mert beleszólni, s azt az állapotot, nagyon helyesen, *asszimile* epitheton ornanssal illette — *rögtön elbocsátotta* a szolgálatából.

No kérem az ilyen *baszkodás* nem igen járulhat hozzá, hogy a törvénynek érvény szerzesessék!

Ilyenformán lesz az arankairtással is. Né-mélyik teszi, pusztítja, a legtöbbje nem. Ide kérem *értelem* intézkedés kell, felügyelet is annak a ki erre vállalkozik hivatalának teljes bizto-sítása, s ha a bíróság nem cselekszik pontosan a törvény értelmében; tessék a *bírót, jegyzőt érzékenyen megbüntetni. Majd lesz akkor rend!* De nálunk az ily intézkedés papíron marad, a falvakon — tisztelet a kivételnek — *annak vajmi csekély nyoma.*

R.

Nagyósz s vidékének dinnye- s zöldség-termelése.

Hazánk azon zöldségtermesztői közé, hol nagyobb mértékben termelik a konyhai növé-nyeket s egyáltalában nagyban kertészkednek — úgy vélem — Nagyósz is sorolható, mert itt is holdszámra találhatunk különféle zöldséget, melyet termelőik szakszerű művelé-sel elég jutányosan tudnak értékesíteni.

Az értékesítés a nagyobb városok közelsége miatt nem utózik nagyobb nehézségbe. Szil-Miklós, Makó, Arad, Temesvárt látogatott hely-lyek, sőt Buziás-ig is elmennek zöldségtermelőink a *szücskerekreink*, mint azt az itteni szá-bok nevezik.

Holdankénti 200 frtnyi évés bír nem tar-tozik a ritkaságok közé, a mi tekintve a talaj kitűnő voltát, nyirkosságát, tán nem is oly sok! Előbbi nádasok itt kitűnő zöldségter-melő helyek, hol a zeller, ugorka, tök, paprika gyönyörűen diszlik, sőt még a nyár legforróbb szakában is üde, finom marad.

Igaz, a munkát nem kimélik, kora tavaszkor, előleges őszi munkát feltételezve, már kapál-ják, tisztítják, a földet trágyazzák, úgy, hogy a föld valóságos *stubbáspore* alakot, szint nyer.

A talaj előbbi áradványi lévén, bővelkedik tápanyagokban, hamuszor, porhanyó. Viz azonban vajmi kevés van s volt az idén, csak egy kis ér, az a mi öntözésre bolgár módon szolgál. De van is aztán itt paprika, zeller, gyönyörű példányokban.

Dinnye van 18—20 kgr. nehéz, kitűnő ízű, fenséges aromával; a dinnyét egész egyszer-űen őszkor szántott s tavaszkor kapával kissé árokserűen lazított földbe vetik április kö-zepe táján, az idő szerint, s több magot 8—10 drbot egy égre fészekbe. Némely helyen az egér pusztítása ellen többet kell vetni.

A talaj tápusdó lévén, a dinnye itt gyönyö-rűen fejlődik. Magváltozást egyelőre itt még nem ismernek, előfordul az is, hogy tököt vet-nek a dinnyeföld végebe, mitől állítólag a dinnye nagyobbra fejlődik, mi lehetséges, de az a minőség rovására történik.

A virágzaskor a herélet csak imitt-amott hajtják meg. Holdszámra ütetik a dinnyét s nem akarnak evel vesződni. Némelyek azonban vérehajtják.

A dinnyefészkek porhanyóan tartatnak, tisztán a gáztól, fellazítatnak, hogy a görög-dinnyénél a hajtás is gyökeret verjen, por-hanyó földdel betakarják, reá nyomkodják a nyirkos földet. A hajtás gyökeret ver nem-sokára s a dinnye fejlődése annál jobb, erő-teljesebb.

Van itt sárgás, rózsaszínű s vöröshusú görög-dinnye, czukordinnye, azaz, valóságos ke-verék; utóbbit nem igen szeretik termesztetni, mert felrepedeznek. A görög-dinnye tartós, el áll 1—2 hónapig is pincében, hűvös helyen. A különféle időben érő dinnyét jellel feltal-ják. Ha a görög-dinnye kis, legközelebb a dinnyéhez álló, kacsma száraz, akkor az érett; hordóhoz hasonlóan kong, ropogós husu, sötét foltos s fénylik. Ez a legbizto-sabb jel. 100 drbért augusztus elején 16—18 frt., utóbb 10, később újra 16 sőt 20 frt. is. Az árfolyamtól függ, jó éveken olcsóbb.

Egy hold terméshozama átlag 2500—3000 drb. Némelyik bevesz dinnyeföldjéből egy fél holdról 100 frtot, de többet is. A dinnyét itt általában fogyasztják, még a sertéseknek is jut bőven belőle. Olyankor, mikor a dinnyét be-

LOKOMOBILOK, GŐZCÉSFLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK,
TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZÍVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGNÖKSÉGE, BUDAPEST

szállítják, az egész falu szinte „buzhik” a dinnyétől.

Mindenestre hálás termény, csak hogy a talajnak alkalmasnak kell lennie termeléséhez s az időjárási viszonyok kedvezők legyenek.

Hazánk egyáltalán a dinnyében kitűnő exportáruval bírva, ha a megváltozásra tekintettel lennénk több helyen. E gazdasági termelésünket szívén viselő földm. miniszterünk ez irányban is segített némileg a dinya-kiállítás útján.

Rupprecht.

KÖNYVISMERTETÉS.

Tanulmány a berni szarvasmarháról. Irta: Dr. Kukuljevič József, m. k. állatorvos. Igen gyakran azon téves nézet uralkodik, hogy hazánknak voltaképpen tisztavérű berni tenyésztési nincsenek. Ezen állítást alaposan megczafolta Succi Kukuljevič József dr. faluzemesi m. kir. állatorvos most megjelent, 40 ábrával ellátott műve, a mely nem kevesebb, mint 20 tenyészt. adatait tárja előnk, a melyekből az is kitünik, hogy a tisztavérű berni tenyészték hazánknak, a túlságú zóttl egyéb nyugoti tarka-szarvasmarha kultuszokkal szemben is lentartottak s bár vagy 2 évtizeden át nem érvényesülhettek, most ismét kezdik az őket megérdemelt helyeket elfoglalni.

Nem óhajtom a berniek tenyésztésének szükségességét hangsúlyozni, hiszen arról mindnyájan áthattottak vagyunk. Külső és belső jó tulajdonságuk eléggé ismeretesek, bárha az utóbbiakra a kiválasztás alkalmával nagyobb súly volna helyezendő, hogy az a szunyadás homályából kiemeltessék, a mire dr. Kukuljevič József zárszavában utal és a pedigre-tenyésztést legmélyebben ajánlja, melyhez hozzáfűzöm a tejestést ellentéző próbákat és azok pontos betartásait.

Igen gyakran találkozunk azon panaszszal, hogy még a beavatottak sem ismerik magyarhoni berni tenyésztéseinket. Ezen dr. Kukuljevič állatorvos műve hivatott segíteni. Már az „Állattenyésztési és Tejjgazdasági Lapok”-ban könyve néhány leközölt fejezetének nagy hatása volt, a mennyiben 22 helyen kezdtek meg a tisztavérű berni tenyésztést, hoi szűkebb, hoi szélesebb mederben és nagyon sok helyen a halványodó simmenthali tenyésztetekben a meggyipros bernivel igyekeznek a színelvnyodásnak gátat vetni.

A mű igen érdekes és értékes adatok gyűteménye, a mely gróf Hungady Lászlónak ajánlatott, a kinek nagypapja és apja voltak a hazai berni tenyésztetek megalkotói. Értékes a könyv nemcsak azokra nézve, akik magával a nemes fajta tenyésztésével foglalkoznak és vérfehérítést óhajtanak tenyésztetekben alkalmazni, de azoknak is, akik a berni iránt érdeklődnek, mert mindazt megtalálhatják benne, a mire szükségük leend. Így az állattenyésztési felügyelőségek, tejszövetkezetek és szövetségek stb. részére fontos adatokat tartalmaz.

Szerző fűadáság munkát végzett. Legszébb jutalma az lesz, hogy hazánk tejjgazdasági politikájának fejlesztéséhez ő is hozzájárult és hogy bizonyos tudatlanságból tenyésztőkönkünk kiemelje. Hogy mily hézagot pótló szerző e műve, azt leghatásosabban méltányolja Monostori Károly, szerző hajdani professzora, aki tanítványának oly szép utatvalót adott e műhöz, mint az a mű kezdetén

olvasható. Mint a magyar szakirodalom egyik istápolója, dr. Kukuljevič kiérdemelte professzorának e kitüntetését, hiszen ő a hazai szakirodalom egyik legszorgalmasab munkatársa és katonája, akinek már mintegy 30 műve jelent meg s a ki a hazai madárvédelmet lelkes híveivel együtt meg is alkotta. Szorgalmát és tudását el kell ismernünk. Ennek fejletésében az állatorvos főiskola és annak érdeműs rektora, dr. Hutya Ferencz, mint annak irányítója és a professzor urak is bátran kivehetik osztályrészüket, akiknek igyekezete az, hogy az országnak minél jobb állatorvosokat és szakírokat neveljenek. Nem diaphymuszokat zengünk, csak az elismerésnek adunk helyt a mű méltatásának e szük keretében.

A berni szarvasmarháját foglalkozó e mű magába foglalja a bernit saját hazájában és a hazai tenyésztetek keletkezésének történetében, továbbá a hazai tenyésztetek ismertetését és végül azon vezérelekkel zárul, melyek a berniek tenyésztése terén és a jövőben fenforognak.

Nem zárhatom le kritikámat a nélkül, hogy nem hibára, hanem inkább a mű egy hiányosságára ne utalnék s az sajnos, a legtöbb hazai állattenyésztési műben előfordul, de sohasem hiányzik a külföldiekben, és az, hogy a fajtajellegek pontos ismertetése hiányzik belőle. Remélhetőleg az első kiadást a második is követendő s ebben szerző helyet ad majd e kívánalomnak is.

A mű ára 2 korona és dr. Kukuljevič József m. k. állatorvosnál Faluzemesen (Somogy m.) kapható.

B. G. F.

A házi nyulak gyakrabban előforduló betegségei s azok gyógykezeltése. Fuchs Andor kir. állatorvos tollából erdő művecske, a mely a nagy praxis alapján íratott meg. Ezen műhöz Andrásovich Géza írta az előszót. A mű öt részre oszlik, u. m. a légző-, az emésztő és a vizeletelválasztási szervek bántalmái, ugyszintén a fertőző betegségek és bőrbántalmak. Igen egyszerű és népies stílusban van e művecske írva, melyben a házi nyulak tenyésztés mindazon részzeit is megtalálja, melyekkel az állomány megbetegedése alkalomával azon segíthet. Megrendelhető a szerzőnél Török-Szent-Miklóson. Megvétele igen ajánlatos. Ára 1 korona.

Gazdaságtan. Második bővített kiadás. Írták: Szecsey István gazd. akad. rendes tanár és Szabó Mihály gazd. szaktanár. Gyakorlati érzékel, nagy elméleti és gyakorlati tudással megírt könyvet bocsátottak a fenti cím alatt a magyar gazdalközönség rendelkezésére Szecsey István és Szabó Mihály, mely méltán megérdemli, hogy a legmélyebb pártolással karöltassék fel. Szecsey Istvánnak a neve régi keleti a magyar gazd. szakirodalomban. A kik olvasták ezikkeit, a kik elolvasták Általános és Különleges Növénytermelés című könyvét, azok bizonyára keresni fogják az alkalmat és módot arra, hogy újonnan megjelent és fenti köztől című könyvből is hasznos tudnivalókat és ismereteket szerezhessenek. Melegen ajánlom ezeknek, mint az egész érdeklődő gazdalközönségnek figyelembe Szecseynek és Szabónak a könyvét, mely könyv föléli a gazdalkodásnak ugyszólván minden ágát s minden kérdését. Ez okból majdnem gazdasági lexiconnak is lehetne nevezni. A könyv tartalmát több fejezetében a következőkben ismertetem: Általános növényter-

melés. Részletes növénytermelés. Állattenyésztés. Takarmányozás. Lótenyésztés. Szarvasmarhatenyésztés. Juhtenyésztés. Sertésenyésztés. A beteg állatok gondozása. Baromfitenyésztés. Méhészet. Kertészet. Konyhakertészet. Gyümölcsfa tenyésztés. Szőlőművelés. Kis gazdaságok berendezése. Közgazdaságtan.

Ilyen dús tartalmu művet, az egyes fejezeteket gyakorlati szük keretekbe tömörítve, csak olyan férfi irhat, mint Szecsey, ki már több mint 30 év óta működik a gazdasági pályán, s ki ez idő alatt ugy a gyakorlati gazdalkodásból, mint az elméleti ismeretek szerzéséből bőségesen kivette részét, s ki mellé egy törekvő ifju tanár, Szabó Mihály szegődött munkatársul.

A könyv terjedelme 347 oldal. Ára 4 korona. Megrendelhető: Szecsey István gazd. akad. tanárnál, Kolozsvárott. (Gazd. Akadémia.)

Marton Andor.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés: Nem ártalmak a messzszegény földben a trágyaszapor 3 év után, a szuperfoszfát műtrágyának?

Földjeim messzben szegények, a mennyiben nagyon sok a sóka, utifű és vadmuza. Ez ellen földjeimet trágyázás után minden 5-6-ik évben 6-7 métermázsza trágyamészporral magyar holdankint meg szoktam hinteni, melybe azután tavaszi zab (vörös herével és csomós ebrrel) lesz vetve, mely jól diszlik és 2 évig megmarad. Most ezen csomósébr-földeket superfoszfáttal akarom elvetni buza alá. Nem semmisíti-e meg 3 év után ezen akkor elvetett trágyamészor 3 év után elvetett szuperfoszfátnak a hatását, mert tudvalevő dolog, hogy a szuperfoszfáttal meszet vetni nem szabad.

S. A.

Kérdés: János rozs és szösös búkkönyv takarmánynak.

Agyagos földön lehetséges-e jó eredményt János rozst és szösös búkkönyvet (vicia villosa) zöldtakarmányzást ezelokra termelni. Hogy homokon nagyon jó az tudom, de meg-e ez köztől földön is?

Gy. P.

Kérdés: Rőccürmös készíti mődját? Ez idén szervesen ráczürmöst készíteni. Kérem szives értesítéseköt, hogy miképen járjak el.

Z. S.

Kérdés. A tojás eltartása.

Hogyan lehet legjobban tojást télre elrakni, hogy tavaszig el lehessen tartani?

V. B.

Felelet. Mennyi fahamut kell árpa alá kat. holdankint felhasználni című kérdésre.

A fahamu igen sokat érő trágya akkor, ha az száraz helyen gyűjtöket össze. A vizzel kiázott fahamunak hatása számba nem vehető.

Bár sok függ annak összetételétől, különösen pedig attól, hogy milyen fának hamuval van dolgunk, mégis átlagszámban kifejezve 250-300 kg az adandó kat. holdankint mennyiség, melyet őszszel az ősi szántás előtt, vagy annak megtörténte után az ősi szántásra kell elszórni.

Legány Odón.

Felelet Őszi zab mint korai takarmány ez. kérdésre.

Az ősi zabbal már 6 év óta végzek termelési kísérletet a nélkül, hogy annak ered-

Lóhere- és luczernamagért

100 kilónként 10 koronával a napi árnál magasabbat fizetek, ha a kaszálás idején az illető területen aranka nincs. Gazdák, kik legkevesebb 80 métermázsza magtermést várnak, sziveskedjenek arról lentjelzett ézget értesíteni, mely tisztviselőnek egyikét azonnal elküldi és a herét lábán megtekinteti. Akiknek földjén még mutatkozik aranka, azok irtásuk minél gyorsabban, hiszen 100 kilónként 10 korona bevételi többlet buszán megérti az irtási költséget.

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése BUDAPEST.

ménye volna. Daczára annak, hogy majdnem minden évben más helyről kaptuk a vetőmagot, eddig olvanra nem akadtam, a mely hazai viszonyainknak megfelelően, illetőleg a melyik ki nem fagyna. Mondják, hogy a fekete magva fajták fagyállóbbak, de olyanokkal még nem próbálkoztam, mivel hazánkban a fekete színű zabot nem kedvelik s mint takarmánynövényt csak másodsorban jöhét figyelembe.

Nyári külföldi tanulmányom alkalmával Vilmoren párisi híres magkeszűdő gazdaságában láttam őszi zabot, fehér- és fekete magvut egyaránt. Azokból kipróbálásra vetőmagot szereztem, de vajjon a telet nálunk kibírják-e ezek, apru nézve biztosítékot senki sem nyujtat.

Ha kérdéstevő próbálkoni akar termelével, akkor kicsiben megkizsgálhatja magát az említett magkeszűdőtől (Vilmoren Andrieux et Cie. Paris, 4 Quai de la Mégisserie, 4), azonban a nagyban termelését addig óvakodjék, a mig annak fagyállóságáról meg nem győződött. Megjegyzem, hogy az őszi zabot legkésőbb szeptember hó végéig el kell vetni.

A kérdésében említett bajt azonban sokkal egyszerűbb módon lehet javítani. Ugyanis a szőszbűkkönyi keverékbe ne koránérő, hanem ellenkezőleg későn érő rozsajtát használjon, a milyen a petkuski, schlausstedi, imperial stb. Azután meg a kaszálással sem kell nagyon késni. Inkább valamit vesztünk a tömegben és nyerünk a minőségben. Ezt pedig akkor érjük el, ha a rozst elvénylmi nem hagyjuk, hanem már a virágzás előtt vagy annak kezdetén vágatjuk.

A vetésével pedig sietnie kell, mert a szőszbűkkönyi vetési ideje szeptember hó közepé.

Legény Odón.
Felelet. »Vadgesztenye értékesítése« című kérdésére.

A vadgesztenye nem forgalmi ezikk. Ha bőven rendelkezünk vele, akkor feltakarmányozandó. Mint takarmány nem tartozik a leghevesebbek közé, de akkor tesz jó szolgálatot, ha hashajtó takarmányokat a m. répát, repalevelet, reketet etetünk, mert kötő, fanyar anyagok vannak benne.

Kellner szerint *nyersen* tartalmaz nyers fehérryét 2-6 %, igazi fehérryét 1-5 %, nyers zsír 1-2 %, n.-mentes vonatanagot 30 %-ot. A vadgesztenyét friss állapotban zúvva és szalmazsókával keverve etetjük, vagy úgy vermeljük el, mint a burgonyát, és a melyt eltartt nyárig és frissen marad. Meg is száríthatjuk padlason folytonos átlapátolással. Keserü ize miatt csak is adagokban veszik be állatoknak. A nyers gesztenyéből a juhok 1 kg.-ig fejünk, a marha 5-6 kg.-ig, a 3 kg.-ig. Legszívesebben a birka eszi. Etetni zúvva kell és keverni más takarmányokkal. Ha megszárdítottuk, akkor darálni lehet, ekkor a napi adag-

gok természetesen még esékélyebbek. Ha kestermentjük, mit úgy eszközölhetünk, hogy 2-3 napig kádvizben áztatjuk, természetesen zuzott állapotban, akkor jelentékenyen nagyobb adagokat esznek belőle az állatok, de ekkor tápértékéből némileg veszít. C.

Felelet. »Kukoriczadara-takarmány korpá mellett ezimű kérdésére.

A kukoriczadara tényleg inkább házira mint tejproduktúra serkent, de úgy a hogy kérdőze tervezzi, hogy a korpá-adag felét helyettesíti kukoriczadarával és lohéret is kellő mennyiségben adagol, nem lesz rossz hatása a tejelérésre, mert a kukoriczadara úgy a tejelválasztás, mint izommunkára kitűnő, ha proteint is kellő mennyiségben adunk. Közvetben a lohére egy a proteindús takarmány. C.

HIREK.

Személyi hírek. Ó felsége *Fadallah el Hadad* Mihály ezredesnek, a bábolnai ménes parancsnokának 50 éves jeles működésének elismerésül a Ferenc József-rend közpékeresztjét adományozta. Egy minden tekintetben méltó egyént ért a királyi kitüntetés. Ki nem ismeri ezen kiváló tehetségű és kvalitású embert, a kinek szíve az általa annyira szeretett arabs loéret dobog, a mely ló-fajtának oly imines pozíció jutott ki a magyar lótenyésztés fejlesztésben. Kozma Ferenc és utána Fadallah ezredes voltak, a kik az arabs vérnék felhasználását leghatóságban propagálták. Az ezredes nevéhez sok korszakalkotó import fűződik; legutóbb is néhány év előtt Irak—Arábiában és Mezopotámiában járt s onnan hozta azon kiváló loányokat, mely ma Bábolnának díszét képezi, azon Bábolnát, mely ma is állami ménesnek díszé, virága. Szívöbül gratulálunk Fadallah ezredesnek az őt ért kitüntetéshez! — A másik kitüntetést *Jablonowski* Józsefett érte, a rovartani állomás igazgatóját, a ki a mezőgazdaság terén kifejtett buzgó és eredményes működése elismerésül a királyi tanácsosi ezimet díjmentesen kapta. Mi tisztu szívöbül üdvözlünk a jeles szakembert e kitüntetés alkalmából, a melyet úgy tudományos és gyakorlati tevékenységével, valamint irodalmi munkásságával teljes mértékben kiérdemelt.

Czokorrépatermelő szervezkedése. A czokorrépatermelő közelmúltban tartott országos gyűlésének határozatából kifolyolag az Országos Magyar Gazdasági Egyesület egymásután szervezi az ország különböző vidékeken czokorrépatermelő érdekeltségét. A répatermelő gazdák vidékenként alakult szövetségei e tél folyamán országos közpéponthban egyesülnek. Legközelebb a biharmegyei szövetség alakul meg. A Biharmegyei Gazdasági Egyesület, mely a szervezkedés élén áll, e hó 18-ára hívta egybe az alakuló gyűlést.

A bergmegei gazdák szervezkedése. Berg vármegyében — mint az ország többi részében is — évről-évre rosszabbodnak a munkássziszonyok. Különösen megnehezíti a beregi gazdák helyzetét, hogy a földmívelésügyi miniszterium az állami munkástartalek nagy részét Berg vármegye területén toborozza. A bergmegei gazdák most elhatározták, hogy szervezkednek a munkáskérdés egyönteti kezelése céljából. A vármegyei gazdasági egyesület legutóbb tartott ülésén elhatározták a megyei gazdaszövetség megalakítását, a mely nemrégiben egy Beregszázson tartott nagyszabásu gazdaszűlés keretében meg is alakult. A szövetség elhatározta, hogy csatlakozik az O. M. G. E. által alakított országos munkásszűgi szervezethez.

Székely kiállítás. Háromszék vármegyében, *Sepsiszentgyörgyön*, szeptember 28-án nyitják meg a székely kiállítást. A kiállításon első sorban az öt székely vármegye mezőgazdasági és ipari termékeit mutatják be, de résztvesznek a székelymegegyekkel szomszédos vármegyék is. A tervbevetett szarvasmarha-kiállítás előkelőhatolag elmarad, mert Háromszék vármegye egyes községeiben járványserű a ragados száj- és körömfájás, a hol pedig a jár-

vány már megszűnt, ott a marhaállomány most annyira silány, hogy nem lehet a kiállítástára hajtani, és így a tenyészdíjazást sem tarthatják meg.

Járási mezőgazdasági kiállítás. A kolozsvári járás gazdái október 6-7-én Bonezhidán mezőgazdasági kiállítást rendeznek. Ez alkalommal bemutatják az illető járás gazdáinak tevésszűllatát, mezőgazdasági és házipari termékeit, valamint a hazai gépgyárak gépjűndűségeit. A kiállítók jutalmazására mintegy 100 pénzjutalmat tűztek ki. A jelentéseket a kolozsvári járás fűszolgabirájához kell elküldeni.

A pécsi szűlő- és gyűmölcskiállítás. A pécsi országos kiállítás keretében szeptember 20-25-ig nagyarányu szűlő- és gyűmölcskiállítás lesz. A kiállításra nagy számban történtek jelentésekek, a kiállítók díjazására igen sok arany-, ezüst-érem és oklevél áll rendelkezésre. A kiállítással egyidejűleg a gyűmölcsvászár is megtartatik.

A szűlőnek biztosítása jégkár ellen. A tapolevadékiek gadzadók elhatározta, hogy a szűlő jégkár elleni biztosítás kedvezőbbé tétele érdekében országos mozgalmat indít a mozgalomhoz való csatlakozásra felhívja az egész gazdatársadalmat és a társintézményeket. Az ország szűlőkultúrájának további fenntartása és fejlesztése érdekében felelő kívánatos, hogy ez a mozgalom minél szélesebb körökben elterjedjen és hathatós támogatásban részesüljön. Ennek a mozgalomnak főbb irányelvet Tapolczán a Balatonvidék, mint az ország gazdaközönségének bevonásával megtartott nagygyűlés adta meg, a mely gyűlésen elhatározták, hogy a szűlők jégkár elleni biztosítása s ezzel kapcsolatban a dohánnybiztosítás is a magánállapottság kezéből kivessék és a kokázatok elosztásában s ezzel kapcsolatban a mai tűrhetheten díjak csökkenthetése végett szűvetkezeti alapon általánossá tétessék és pedig vagy a) a legmennyosabb alapon, a tényleg süksűlgett kártérítési összeg arányában, a díjak az állam által közdök módjára szűdetnének be; min denféle ügynöki stb. díjakot mentesen, legminimálisabban volnának megállapíthatók ha ez nem volna lehetséges, vagy b) az állam garanzójára mellett szűvetkezeti alapon szervezendő jégbiztosítói intézmény felállításával.

Enek a határozatnak megvalósíthatása és célérése végett a mozgalom vezetők felszűllították az érdekelte köröket s az azon illetékes faktorokat, hogy a magyar képviselőházat ilyen értelmű tervényhozás intézkedés sürgős megtételére kerjék fel.

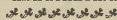
Miniszterűt. A földmívelésügyi miniszter az eszkűrűt szűtelés és borkezelés terjesztése céljából elhatározta, hogy évenként más más helyen miniszterűtet tartsaunk, a hol legkönyvebben és minél több termelőnek és szűllőkezelőnek adható alkalom arra, hogy a miniszterűteten részt vehessen és a helyes szűtelést megtanulhassa. Ebben az évben tizenegy helyen fognak ilyen miniszterűtet tartani, még pedig az egri, bihadiószűti, kecskeméti, ménesi, nagyenyedi, pozsonyi és a tarczali vinezeller-iskolánál, a pécsváradai állami szűllőtelepen, továbbá Zala, Borsod és Berg vármegye területén később meghatározandó helyen. Ezeknek a miniszterűteteinek a megtartása, valamint az ezekkel kapcsolatos gyakorlati oktatás megtartása az állami szakközegek feladata.

Az 1906. évi bortermésről. A »Monteur Vinicole« az 1906-ik év borterméséről a következőket közli: A múlt évben az egész világon 134,428,908 hektoliter bor termett, a melynek több mint egyharmad része, 48 millió hektoliter, Franciaországban termett. A második helyen Olaszország szerepel 32 és fél millió hl.-rel és a harmadik helyen Spanyol-

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti gyapjú-aukcziókra,

melyek idei másodiki sorozata f. é. október hó 10-án veszi kezdetét — Az aukcziókra felküldött és »Gyapjúárverési vállalat Budapest, Dunaparti-terherpályaudvar« címzett gyapjúkürtemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkezdvevényben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjúárverési vállalat

Heller M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

A Bőr- és Lithion-furtalmú, természetes és vosmentus

Salvator-forrás

kitűnő sikerrel használtatik veszőjoknál, a húgghólyag bűntalmóidni és köszűvnyűdi, a czukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Kapható sóványvízesorokozásokban vagy a Szűnye-Lipóci Salvator-forrás Vállalatnál, Budapest, V. Rudóvárosban 8.

ország 16,900,000 hl.-rel. A negyedik helyen ismét francia terület szerepel és pedig Algír 6,905,720 hl.-rel; ugy, hogy Algír anyországgal együtt kerek 55 millió hl. bort produkált 1906-ban. Ötödik helyen következik Portugália 3,900,000 hl.-rel, hatodikon Ausztria 3,100,000 hl.-rel, *hetedikon Magyarország 2,100,000 hl.-rel*, a nyolcadikon és kilencediken Románia és Csille $2\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$ millió hl.-rel. A megelőző évi termés alkalmával Németország bortermésének mennyisége nemcsak Oroszországnak 2,100,000 hl. termése, de a lis Belgium 1,900,000 hl. termése mögött állott. Egy-két millió hl. bort termett még Törökországban, Ciprussal együtt; a délamerikai Argentína köztársaságban, az Egyesült-Államokban és Svájcban. A világtermésben Görögország és szigetei csupán 900,000 hl.-rel, Szerbia pedig 500,000 hl.-rel szerepelt. Egész Ausztráliában mindössze 265,000 hl. bort termett, kb. ugyanannyi Tunisban és Brazíliában. A fokföldi híres szőlők 190,000 hl.-t eredményeztek, míg Korzika 146,000 hl.-t és Luxemburg 120,000 hl.-t szüretelt.

Álat- és terménykereskedelmünk rendezése. Ezzel a címmel tanulmányos könyvet írt *Niczky András* gróf. Abból a tételből kiindulva, hogy kereskedés szerepe a gazdasági élet organismusában ugyanaz mint a szívé a szervezetben, megállapítja *Niczky gróf* gazdasági életünk egyik nagy betegsége: a magyar gazdasági organismus szívét, a kereskedelm, rosszul működik. Különösen rosszul teljesíti a rá váró funkciót az állatkereskedelm, a melyről éppenséggel nem lehet állítani, hogy a termelőt és fogyasztót egyformán szolgálja. Nem szolgálja egyiket sem, mert drágává teszi a fogyasztást a nélkül, hogy a termelőt is emelje. Oka ennek, *Niczky gróf* szerint, hogy a vidéki városi és falusi vásárokat a kereslet és kínálat törvényei megmagasztalják a termelők kárára. A vidéki evők rendszeren csak közvetítő, a kitaló ismét csak közvetítő útján jut el a fogyasztás helyére. A jószág árát tehát le kell szorítani, mert a sok közvetítő díjat végeredményében a termelőnek kell megfizetnie. A marha-főllajtásnak csak 05 százaléka érkezik föl a fővárosba a tenyésztők tulajdonából. A közvetítést szolgálja a könyv szerinti vásárpénztár. Hitelez a mérszárosoknak s ezek kénytelenek kimérni a legrosszabb húst a mit a vásárpénztártól el kell fogadniok

a jót kiszállítja. Hogy mind ez másképp legyen, egységes vásári szervezetet ajánl *Niczky gróf*, mely lehetővé tenné az állat és termény árának a kereslet és kínálat törvényei szerint való kialakulását. E mellett egy egész javaslatot dolgozott ki, a mely hivatva volna a termelőt s így a termelést is eredményesen megvédelmezni.

Oroszország termése. Pétervárról táviratozzák: A központi statisztikai bizottság jelentése szerint Oroszország 72 kormányzóságának termését aug. 1-én millió pudokban a következőképen becsülték: őszi rozs 1241,33, őszi buza 234,15, tavaszi rozs 25,35, tavaszi buza 550,99, árpa 400,54, bukköny 48,55, köles 166,99, tengeri 79,62, zab 780,86.

A komló. Középeurópaián általában a komló szélese, nálunk már vége felé jár és mindinkább bizonyossá válik, hogy az idén nem termett annyi komló, mint tavaly. Mindazonáltal Csehországban és Bajorországban sok gazda tömegesen dobja piacra friss termését. A nagy piacoknál már élénk az adásvétel. A *saazi* piacokon 70—100 koronán kelt el kilonként, s mert olcsó a kínálat, a sörgyárosok közvetlenül is sokat vásárolnak. A *nürnbergi* piacon szept. 2-án 450, 3-án 1100, 4-én 600 zsák ment át a piacon, s pedig finom fajták 50—70 márkán, másodrendűek 45—60 márkán 50 kilonként, III. osztályuak 38—50 márkán 50 kilonként. Nálunk még csönd van, a termésnek nagyobb része még garnadában fekszik s egy-egy átvonuló kereskedőnek a líre is alig kél.

Gyümölcskivitel Németországba. Egy breslauer előkötöz az ottani gyümölcspiacról a következőket írja: *Szőlő*, magyar eredetű, az idén alig fog nagyobb mennyiségben behozatalra kerülni. Igen magas árakat kérnek, a míg az olasz és francia szőlőt sokkal olcsóbban ajánlják. Algériai és olasz szőlőt már most 55, sőt 60 márkáért (per 100 K) kínálnak és az árak napról-napra esőknek; *szilva* Németországnak csak egyes vidékein terem; ebből a cikkből nagy mennyiséget lehetne bevinni; *almában* is nagy kivitelre számíthatna Magyarország; *jözelekben és bar gonyóiban*, kínálattal a jó termésre, nincs bevitel. A cégizem meg tudható a m. kir. Kereskedelmi Muzeumban.

Aszaltszilva kivitele Sváczba. Megbiztatott forrásból nyert értesülés szerint jó alkalom kínálkozik aszaltszilvanak kivitelére Sváczba. Az eladás közvetítésére előnyös feltételek mellett vállalkozik egy tekintélyes zürichi importőr, kinek czíme meg tudható a m. kir. Kereskedelmi Muzeumban Budapesten.

Takarmányhiány Bulgáriában. A m. kir. Kereskedelmi Muzeum *ruszeszki* levelezőjének jelentése szerint az ottani piacon jó áron lehetne elhelyezni mintegy 20—30,000 métermázsza *szénát* s ugyanannyi *szalmát*. Érdeklődők ajánlataikat Davidovits H. a Kereskedelmi Muzeum levelezője czimre Ruszeszokban (Bulgária) küldhetik be. Az ajánlatokat franko bord Ruszeszok kell számítani. Az esetleges eladások készpénzfizetés ellenében történnek.

Átrakodó állomás Pozsonyban. A Királyi-hida- és Marchegg-állomásokon keresztül kivitelre kerül magyar liszt és gabona továbbításának megállítására az osztrák vasutak egyre több tarifális nehézségeket léptetnek előtte. E mellett a menetrendi viszonyok megállapításánál is olyan eszközöket találnak, hogy a nyugati és délnyugati vámkülönföldre irányuló gabona- és liszt kivitelünket a végleges fennakadás fenyegeti. Ennek a m. i. n. ózús eljárásnak ellensúlyozására az Állam vasutak Pozsonyban, az ország nyugati határszélének legjelentékenyebb közlekedési csomópontján átrakodó állomást létesítettek s a nyugati vámkülönföldre rendelt gabonát és lisztet Pozsonyban a dunai hajókra rakják át s a Duna nemzetközi vizuitján továbbítják. Az átrakodó berendezéseket a magyar kiviteli kereskedelem azonban olyan nagy mértékben vette igénybe, hogy a mai, még oly nagyszabású raktárakkal és számos sínpárral a forgalom nem bonyolítható le akadálytalanul, illetőleg a szükséges gyorsasággal. Éppen ezért a törvényhozás által már megszavazott harminczmillió koronás beru-

házási hitel keretén belül az átrakó-berendezéseket olyan mérvben szaporították, hogy gabona- és liszt-, továbbá fakivitelünk teljesen felszabadítsák az osztrák vasutak tarifális nehézségei alól.

Pékek a fővárosi kenyérgyár ellen. A pékmestereknek természetesen nem tetszik, hogy a főváros végre radikálisan legyen az kenyérműzérián s berendezze a kenyérgyárat. A pékmesterek merénylőnek mondják a fővárosnak ezt a törekvését s aközött indítottak, hogy nagy tiltakozó gyűlést tartanak a városi kenyérgyár ellen.

A Fuchsol mezei-egér labdaes 24 óra alatt teljesen kiirtja a *mezei egereket*, s *özört* nélkülözhetetlen minden gazdának! Ezer és ezer gazda és hatóságok levélbeli elismerése élénk bizonyossá a szer kitinoságének. Jobb és kiadósabb, a mellett olcsóbb, mint minden más szes s ajánlatos annak beszerzése minden gazdaságban. Utalunk a *Fuchsol* mai hirdetésére.

Temesvár sztr. Mihály vásár. Folyó évi szeptember 26-tól, szeptember 30-ig bezárólag meg tarthatni a temesvári ószi vásár. A délmagyarországi uralkodó takarmányhiány folytán a gazdák törekedni fognak arra, hogy úgy szarvasmarha, valamint loállományaik eladják s csak a föld megmunkálására okvetlenül szükséges állatokat megtartsák. Ennekfolyva általában azon nézel, hogy nevezett vásár alkalmával nagy felhajtás lesz szarvasmarhában s lovakban egyaránt.

Habár az okok, melyekből élénk vásári forgalomra következtetni lehet, nem örvendetelek, az iparosok részére készítmények értékesítését illetőleg is jó üzletre számítanak, mert délmagyarországi gazdanépe ezen vásár alkalmával szokta beszerezni a télre szükséges legkülönfélébb cikkekkel s mert ezen vásár különben is a legfontosabbak közé tartozik.

Nyílttér.

MEZEI EGEREK. A **FUCHSOL-LABDACSOK** fel-tétlenül hatásosak, mérgezőtessék, olcsóbbak mint bármely mérgezőanyag. 1 kg. (10,000 labdaes) 3 K, 10 kg. 25 K, 50 kg. 100 K. Ajánl ák a ez kir. Földművelésügyi Miniszterium, Országos Földművelési tanács és a hatóságok. **FUCHSOL** vevő. lab. VII., Mariahilferstrasse 36.

„AGRARIA”

magyar gépforgalmi részvény-társaság,
a szab. osztr.-magy. államvasut-társ.
resziczi mezőgazdasági gépgyárának
vezérigynöksége.

Mezőgazdák különös figyelmébe!
EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanyag saját hámorainkból.

Előretérhetlen tégelyaczél-ekefekj.
Pánczélaczél-kormánylemez.
Magasiott aczél-ekefekj.
Porvédő kerekkek.
Aczél gerendely.
Csak kitémasztott nyeregkerekkel bíró taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangu magyar gyártmány felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjük árjegyzékét, mivel az az összes tulajdonságokat terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldeték.

„AGRARIA” Budapest, V., Váczi-ut 2
Sürgönyczim: „AGRARIA” Budapest.

Gondoskodjunk idejében teli takarmányról!

Ásványi-félé

Agraria kukoriczaszártépő-gép

né kiűzhetően vált minden gazdaságban.

Kukoriczaszár mint takarmány.

Zeomuloyzás és vermetés eljársórd kézzelgel szolgálunk felvilágosításal.

Levélzím: „AGRARIA” Budapest, Váczi-ut 2.

Fontos figyelmeztetés! Az Ásványi-félé kukoriczaszártépő össze nem tévesztendő az amerikai Shredderekkel, melyek inkább zseccakaszták, de nem tejkák a temperszárt és csak az Ásványi-félé szártépő gép az egyedüli létező gép, mely a kukoriczaszárat nem szakszerű, hanem szénpuhaságúra tépi szét.

Gazdasági cikkek áruforgalma.

A Gazdasági Lapokba heti jelentés és hét üzleti forgalmáról.

Készáru-főzsze 1907. szeptember hó 19-én.

Table with columns for 'Faj', 'Hétköznaponkénti ár', '100 kilogramm készpénz ára Budapesten', '100 kilogramm készpénz ára Budapeston', and various commodity types like 'Tiszavilági', 'V. hőmennyiség', etc.

Szesz.

A lefolyt héten a szeszüzletben az irányzat változatlan, szilárd volt a fedezési vásárlások folytán a szeszárak szilárdan és legutóbbi zárlatjegyzés szerint zárodnak.

Elkeltek a mezőgazdasági szesz adózva 161 50—162 K, adózatlanul 62 50—63 K.

Élesztő szesz adózva 160 K, adózatlanul 61 K nagyban azonnali és későbbi szállításra.

Denaturált szesz hordóval együtt 52—53 K kelt el kötése.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz gyeren volt ajánlva és 56—57 K kelt el. Ekontingens szesz változatlan élték kereslet mellett szilárd.

Bpsten a kontingens nyersszesz ára 58 50—59 50 K.

Budapesti zárlatok nagyban:

Table listing commodity prices: Finomított szesz adózva 161 50—162 50 K, Finomított szesz adózatlan 62 50—63, Élesztőszesz adózva 160—160 50, Élesztőszesz adózatlan 61—61 50, Nyersszesz adózva 159 50—160, Denaturált szesz 52—53.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A zöld takarmányfélék magvainak kereslete folytatódik és gyengül, csak téli borsó, téli búkkönyv és luczernamagok keresnek még erősen a gazdák. Vöröshere nek továbbra is határozottan szilárdabb irányzatú érvelésű és a lefolyt hét forgalma ennek folytán tetemesen emelkedett. Luczerna elégtelen mennyiségű kínálat mellett szintén szilárdabb míg ellenben a biborhère és nyul-szapuka némileg gyöngyöbb irányzatot mutatott. Sulyos fajtsák. Lólium-pere nne-magért az angliai jegyzéseket felmenték.

Jegyzések nyers áruért 100 kilónként Budapesten:

Table listing prices for various types of seeds: Löhérmag természetű 134—142 K, Löhérmag aprózemű arankát tartalmazó 124—132, Löhérmag nagyszemű arankát tartalmazó 110—120, Luczernamag természetű aranka mentes 116—122, Luczernamag arankás 100—108 K, Biborhère 40—42, Baltaczm 28—30, Őszi borsó 17—18, Őszi búkköny 22—24, Szőszös búkköny 36—40.

Központi Vásárcsarnokba vidékről érkező élelmiszerek heti árjelentése.

Gutwillig Ármín Budapest, Központi Vásárcsarnoki élelmiszerbizottság jelentése.)

Budapest, 1907. szeptember 20.

Husfélék: Vidékről érkezett marhahas I. eleje 90—100 K I-a hátulja 100—120 K, I-a borjúhas eleje — K, I-a hátulja K, Borjúhas borbén sulylevonás nélkül 110—126 K, sertésűs szalonna nélkül 120—130 K, sertésűs szalonnával 114—130 K, füstöltűs 110—140 K, szópós malac — K, süldő — K, bárány — K, mm-ként.

Baromfi: drög tyúk 3—340 K, fátal stni vaó csirke 210—280 K, fátalabb rántani vaó csirke 120—140 K páronként.

Vágott baromfi: I. lud 140—150 K, II. 130—140 K, kacsá 140—150 K, pulyka — K

Tojás: Bácskai 86—85 K, egyből magyar 83—K, erdélyi 81 K ládánként 1440 drb.

Téjtermékek: Szövetkezeti tea vaj I. 220—240 K, II. 200—210 K, lózvájaj 140—160 K, turó 12—20 fillér kgrként. Juhajt — K, kroje — K kgr. Burgonya: rózsá 500—520 K, sárگا 6— K fehér — mm-ként vagonfélételekben.

Cyánidészék. Madeline szőlő 40 fill., opporto 24 fill., chasselas 30—44 fill., rétesmalac 20 fill.

Kimutatás

a hazai nyílváros áruaitárak és az országos gabonarárkak gabonás és Orlemény forgalmáról és keszeletéről. 1907. szeptember 7-étől szeptember 14-ig.

Large table with columns for 'A forgalom és készletek részletezése', 'Buza', 'Rózsá', 'Árpa', 'Zab', 'Tengeri', and various sub-sections like 'I. Készlet és forgalom', 'II. Az 1907. szept. hó 14-én megállapított készletek részletezése', 'A) Nyílváros áruaitárak', and 'B) Szövetkezeti gabonarárkak'.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ordágy Lajos.

Borsaitólok, szőlőszűzők és gyümölcsdarálóok jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett a legnagyobb választékban kaphatók:

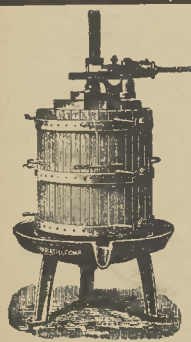
Umrath és Társa

mezőgazd. gépgyárosoknál Budapest, V., Váci-körút 60. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Borsajtóinkat

szakemberek által legjobbnak elismert eredeti francia Mabile rendszerben gyártjuk, melynek felhőye, hogy a sajtolásnál a legcsekélyebb erőbefejtésre van szükség és amellett kettős működésű kölytán (az emeltyű-rudnak egy előrenyomása, mint visszahúzásánál működőnek) többet és jobban sajtolnak, mint bármely más szerkezeti borsajtó.

Szőlőszűzőkat bogozó készülékekkel. A megrendeléseket kérjük idejekorán eszközölni.

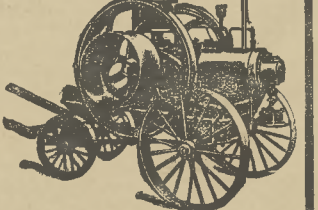
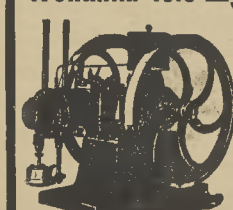
Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám, Alakult 1900. Biztosítási alap: Alakult 1900. Alapítványok a kormány hozzájárulásával: 1.970.340—kor. Tartalékok: 784.760.16

1901. évi fölösleg 90.340—kor. 1904. évi fölösleg 72.438.23 kor. 1902. — 53.782.26 1905. — 61.730.80 1903. — 109.331.73 1906. — 39.243.65 Összesen: 2,785.104.16 kor. Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle módokat szerint. Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjnyájukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelőségűl egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzlet felelőse közgyűlési határozattal tartalékba helyezteték. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottok 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottok 2—2% os díjvisszatérítéshöz részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottok, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat, 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Wohanka-féle nyersolaj-motorok és lokomobilok

nem benzinnel hajtataknak, tehát a pózrűgyőr ellenőrzés, adómentes benzín körvényezése stb. nem szükséges. Üzemköltségek: a motor nagyságához képest öránként és lóerőnként 2 1/4—1 1/2 fillér SZAVATOSSÁG mellett. Rendkívül csendes és egyenletes járásaok, tehát minden üzemre alkalmasak. Nincsenek szelepek, sem gyűjtőcső, sem lámpa, tehát tüzeszély és robbanás kizárva. Kimerítő felvilágosítást ingyen és bérmentve ad. Budapest, VI., Váci-körút 76. Hazai gyártmány.

FISCHER és TÁRSA NAGYENYED
FA és SZŐLŐISKOLAK

150.000 GYÜMÖLCSFA CSEMETE,
1000.000 GYÜMÖLCSFA - ALANY,
100.000 LÓ SÖVÉNY CSEMETE,
SÉTÁNY FÁK, DISZCSEJER,
ROZSAK TÜLEVÉLFÁK STB.

4000.000 SZŐLŐ LÓLVANY
EUROPAI és AMERIKAI SJMA.
és GYÖKERES VESSZŐ.
ARÉVJÉK és MIVÉLÉSI UTASH
TÁS INGYEN.

Polgár Sándor
m. kir. szabad. nyert orvosi mű- és
közszerész

BUDAPEST,
VII., Erzsébet-kerület 50. sz.

Legelőnyesebben beszerezhető orvosi, sebészeti és betegápolási eszközök Gumárium, Suspendorium, Irrigator (csokor) lők stb. legújabb találmányú és dr. kir. szabadalmánál Polgár-féle ásványkók, has- és köldök-kók. — Valódi francia különlegesség (övszerok). Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve. (Venni címre igénylő tetsék).

Utánzás ellen védő 16302. sz. a.

Slavoniai vető-tölgymakkot
és pedig kiváló minőségű **kocsós és kocsántalan tölgymakot** (Quercus pedunculata és Quercus sessiliflora) szállításra készletképesen **ingy** az ősz, mint a tavaszi időnyre, a slavnok ország világhírű vinkovcei érdeklőitől, továbbá vetőkümmakot (Forus silvatica) minden minőségben szállít **JAKOB SPITZER VINKOVCE, SLAVONIA.**

Lóherecséplőgép eladó
3 éves, Record, teljesen jó állapotban.
Hitelbank áruosztálya Czeldömölkön.

Eredeti loosdorfi vetőmag
biztosan tetálló, meg nem dúló, növényi betegségeknek kitéve nincs és a legjobb minőségű termést szolgáltatja a legnagyobb természetességgel. — A mi új tenyésztésű teli árpaik, rozsaink, szálkák és szálkátlan búzáink, melyeket mi mint **eredeti loosdorfi nemes magvakat** az idén már nagyobb mennyiségben ajánlhatunk próbatermelésre, igazai tisztá „**Pedigree-tenyészték**”, melyeken az ostondeli összehasonlító kísérlettel mint legelőnyesebb termőt, az általunk sok év óta termelt, teljesen meghonosodott és legkorábban érő gabonahajtásokból kiválasztottunk és a változó fekvésű és minőségű földnek igényeinek kényeskedtünk. Ajánljuk a jókora rendeltést, mert késleltetünk gyorsan elogy. Prospektusok, minták, ingyen és bérmentve. Magyarország-Ausztria összes nagyobb magkereskedései útján rendelkezésre állanak, vagy egyenesen beszerezhető a következő címmel: **Getreidezuchtstation der Gräfllich Pfältschen Gutsverwaltung Loosdorf, Bezirk Mistelbach.**

BÁRDOS és BRACHFELD
műszaki és villamossági vállalat

BUDAPEST
VI., Gyár-utca 23. szám.

Villamossági osztály:
Villamos világítási és erőátviteli telepek, kastélyok, gazdaságok, gyárak, malmok, fűrésztelpek és közegek részére.

Ajánlat ingyen és bérmentve.

Eladó
56 darab prima I. rendű erdélyi fajta tinó, amelyeket mind azonnal ígába lehet fogni. — Strobl Miksa gazdasága, Vinga.

Allandóan dús választék elsőrendű magyarfajta **Erdélyi jármosökrök,** valamint 1 és 2 éves **Erdélyi tinókból** a széplaki bér gazdaságban, Szamosujvár vasútállomástól 20 perc távolságra. Kérülmenyes felvilágosítást készséggel ad:

Alexa Miklós,
Szamosujvart.
(Szolnok-Doboka megye.)

1907. sz. 1907.

Temesvári vásár-hirdetés.
Az Idei Temesvári Szent Mihály országos vásár f. é. szeptember hó 26-tól bezárólag szeptember hó 30-ig fog megtartatni. Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra szeptember 26-tól, osztrótkön reggel 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvár, 1907. szeptember 3.

A városi főkapitányságtól:
Béé Ferencz,
főkapitány.

Yorkshire
tenyészetemben szakszerűen, gondosan tenyésztett mindenkoru **tenyészállatok** kaphatók. Mérsékelt árak. Pécsi kiállításon díjazott 7 hónapos kanokból még 8 darab eladó.

Lúr Rezső
Temesvár-Mehala.

Cickekét
mindennemű nyomtatványhoz szép és tisztá kivitelben pontosan és olcsón készit **Fischer'stípusú** gőzmozgókraftot **Budapest,** III. Vas-utca 7. sz. sz. Vidékü megrendelésén s pontosan egyhatalmatlan.

ELADÓ BIRTOK
2000 hold, Szilágymegyében, sík, prima, Szamos folyó menti talaj, 1000 hold szántó, többi kaszáló, legelő és erdő. Urilak és gazdasági épületekkel ára holdanként 100 ft. Gianone Dezső gazdaságt. Kéthalon, Jász-nagykunyzolnokmgye.

GAZDÁK
figyelmébe!
= 50% =
olcsóbb,
mint bármely más világító anyag a **pyroleum** világítása.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már több ezer uradalomban bevezetett.

Szamos elismerő levél nálam betölkinthető. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospectus ingyen és bérmentve

Degen Jakob
BUDAPEST,
IX. ker., Közraktár-utca 28.

Méltányos árért
vállalkozunk nagyobb területnek **gőzekekével való felszántására.**
Szíves megkeresések a **Nagy-Sárói Uradalom**-hoz Nagy-Sáró, Bars megye intézendők.

Gőzekek, uti mozdonyok, cséplőgépek hajtásához.

Felvilágosítás- és szakszerű utasítással szolgálunk. Szíves megkeresések: **Zentral-Direction der Österreichischen Berg- und Hüttenwerke-Gesellschaft Teschen, (Osztrák Szilézia)** vagy:

Az Osztrák Bányászati és Kohászati Társaság Magyarországi Képviseletéhez Budapestben, IX. kerület, Üllői-út 25. szám (Köztelek) földszint 3. szám kéretnek.

Vetőmagnak ajánlunk elsőrendű őszi borsót.
Klein Vilmos örökösei Temesvárott.

Kocsigyártás.
Budapesti kovács- és kocsigyártóipar-terület védnöksége alatt álló **Kocsi Árucarnok Szövetkezet** Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 72. sz. ajánl mindennemű hintókoest.

Nagyobb birtokot
percentes kezelésre keres keresztény, szak-képzett ügyes gazda, ki jelenleg egy nagyobb bér-uradalom intézője. Elbanyagolt, vagy eddig rossz-szal jövedelmező birtokra is reflektál.

Óvadékkal rendelkezik. Cím a kiadóban 1054 sz. alatt.

Bámulatos olcsó **„FENIX”** és **„DOMO”** (háztartási) **SEPARATOROK** és minden tejgazdasági eszközök kaphatók: **KLEINER és FLEISCHMANN** m. kir. szab. vas- és órcsúrtá gyszában **Mödling, Wien mellett.** Árjegyzék ingyen. Örgyökök keresztetén.

GÖZEKE

ACETYLEN-LÁMPÁK

éjjeli gőzszántáshoz!

Nagy időmegtakarítás.

Nappali világítás.

Bárdi József automobil r.-t.

Budapest, VI., Mozsár-utca 9.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Elismerő levelek.

Szíves megkeresésére van szerencsénk értesíteni, hogy gőzekénkhez Öntől vásárolt acetylen-lámpák jól beváltak.

Szászberek, 1906. márczius 1-én.
Szászbereki uradalom.

Ezennel készséggel elismerjük, hogy a gőzeke garnitúráinkhoz szállított acetylen-lámpák teljesen megfelelnek a kítűzött czélnak.

Debreczen, 1906. február 28

Tiszavidéki Mezőgazdák Szövetkezete.

B. soraira válaszólag készséggel kinyilatkoztatjuk, hogy az Ön által szállított acetylen gőzeke-lámpa-készlettel úgy használhatóság, mint czélszerűség tekintetében teljesen meg vagyunk elégedve.

Macs, 1906. márczius 5.

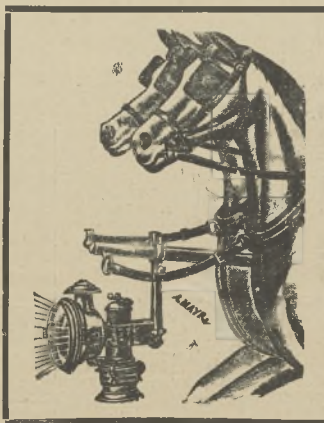
Macsi uradalom.

Mult hó 27-én kelt b levelére válaszólv, szíves tudomására adjuk, hogy gőzekéinkhez szállított acetylen-lámpákkal úgy használhatóság, mint gondos, szolid szerkezetük következtében teljesen meg voltunk elégedve.

Az ekén eleinte fáklyát és kizilámpákat használtunk, de később ezeket is acetylen-lámpával cseréltük ki.

Rudna, 1906. márczius 1.

Polakovits Mátyás bérgazdasága.

Következő uradalmakban már használatban:

Derékegyházi uradalom, Derékegyháza.

Dréher Antal uradalma, Martonvásár.

Hercz Kálmán fia, S.-A.-Ujhely.

Gróf Károlyi Imre uradalma, Csongrád-Mágócs.

Lederer Arthur és Károly uradalma Csóka.

Macsi uradalom, Macs

Nagybecskereki Gőzeke-Szövetkezet, Nagybecskerek.

Polakovits Mátyás uradalma, Rudna.

Gróf Szirmay György központi uradalma, Szerencs.

Gróf Sztáray Sándor uradalma, Nagymihály.

Lovag Schoeller uradalma, Léva.

Schwarz Jakab uradalma, Okány.

Springer-féle uradalom, Feiső-Jattó, utolsó posta Tomóc.

Schillinger E. J. Hódmezővásárhely.

Szászbereki uradalom, Szászberek.

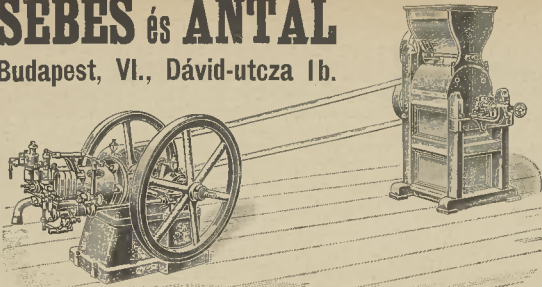
Tiszavidéki Mezőgazdák Szövetkezete, Debreczen.

Vésztői uradalom, Vésztő.

Weinberger Bencze uradalma, Varannó-Csemernye.

SEBES és ANTAL

Budapest, VI., Dávid-utca 1b.

Ajánljuk

eredeti Renauer-téle motorjainkat
és függőleges köves darálóinkat.
Árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

Kartelen kívüli műtrágyák

azonnali és őszi szállításra, répaszelet, korpa és összes

erőtakarmányok legolcsóbb napi-árban szerezhetők be a

Mezőgazdasági Áruhitelbank Részv.-társ.-nál

Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Bankosztály: Előnyös feltételek mellett nyújt mezőgazdákknak személyi hitelű kölcsönöket kezes nélkül.

Eladó francia magbuza.

A mikosdi uradalomban eladásra kerül „Vilmoim—Andrieux“-tól beszerzett eredeti vörös szemű „Bordeaux“ buza után termés, mely faj több éven át kipróbálva a kedvezőtlen téli időjárásoknak, valamint az ideai nagy hőségnek kitűnően ellentállott s nagy hozama miatt is tovább termelésre nagyon ajánlható, még gyengébb talajra is. Ára vevő zsákjaiban szállítva, 100 kgkint 24 korona ab zalabéri állomásunk. Vétel ára előre fizetendő.

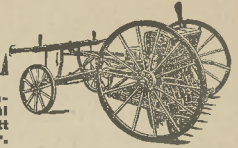
Mintával és bővebb felvilágosítással szolgál:

Uradalmi intézőség Mikosd per Zalabér.**HONI IPARI**

Szabadalmazott

LOSONCI DRILL

tolókerékes sorvetőgép, munkaközben beállítható, aluf és felülvető-szerkezettel, szabadalmazott magmegboronálással.

ELSŐ LOSONCI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR

BASCH és TARIJÁN mérnökök, LOSONCZ.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Kizárólagos vetőgépgyár.

A kolozsvári erdélyrészi országos mezőgazdasági kiállításon I. díjjal, aranyéremmel kitüntetve.

A nagyváradi mezőgazdasági kiállításon II. díjjal, tészen II. díjot nyújtásokról.

Tarlóhántás

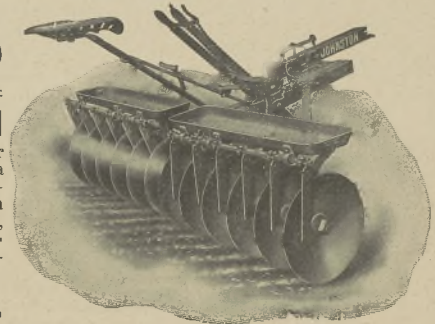
a legolcsóbb, legzélszerűbb és legökösebb módon

Bächer tárcsás boronáival

végezhető. Teljesítmény: 1 pár középerős igáslóval vagy egy pár ökörrel kb. napi hat katasztrális hold. Bächer tárcsás boronája vetőszántás helyett vetés előtt való porhanyításra, továbbá műtrágya bekeverésére is kitűnően beválik. — Ajánlom a legjobban bevált szerkezetű, teljesen acéltanyából, páncél acéltanyákkal, fégyacélszélből készült ekefejjel **EGYES EGYETEMES és TÖBBVÁSÚ EKEIMET**, valamint talajmélvő eszközeimet teljes szavatossággal olcsó ár és kedvező feltételek mellett.

Bächer Rudolf kizárólagos ekegyára.

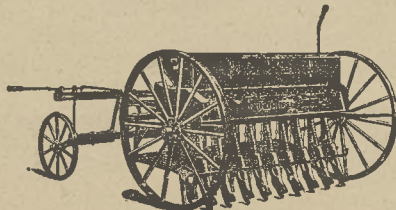
Magyarországi vezérképviselő

SZÜCS ZSIGMOND Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjön az

„UNICUM DRILL“

vetőgépek iránt gazdatársainál. Ezen vetőgép 17 egyedüli, melylyel sík és hegyes talajon egyenletesen lehet vetni, mely a magot nem sérti és szabályosan elosztja. Több mint 26.000 darab ily vetőgép van az egész világon elterjedve, melyekről ezer és ezer elismerő nyilatkozat áll a t. gazdaközönség rendelkezésére.

MELICHÁR FERENCZ kizárólagos vetőgépgyára.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Gőzmivelés.

== Nagyobb területek szántását gőzekével ==
hajlandó vagyon elvállalni; épügy

mélyrigólozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alantí címenhez forduljanak:

WOLFF ERNŐ gőzszántási vállalkozó
Budapest — Kelenföld.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és ezementából mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktéglikát, ezement-füddelésepeket, csöveket csatornázásra, alagsorvezéseket, padlólapokat, itató vályukat stb. Felette egyszerű ágytás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal. Kívánatra ingyen küldjük 84-os számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden gépéhez adunk. Üzem berendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. **Levelezés magyar nyelven.**

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére
LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gaspary & Co.
MARKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbateljesítés, minták ingyen.

Legnagyobb gyár
a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb.

DRÖSSLER KÁROLY

cs. és kir. szabad-
gazdasági gépgyár

Budapest, VI. ker., Váci-körút 59. szám. Gyár: POZSONY.

**Magánjárókat, gőzmoz-
gonyokat, cséplőgépeket**

ugy gőzmozgonyhoz, mint benzinlokomobilokhoz,

**szalmakazalozókat, gőz-
ekéket, vetőgépeket, bur-
gonya-kiemelőgépeket**

mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a legteljesebb és azilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Árajánlatok és költségetések kívánatra díjmentesen küldetnek. Képviselek jutányos feltételek mellett felvételnek.

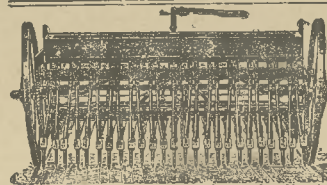
**A külön vámterület és a
magyar mezőgazdaság.**

A mezőgazdaságra háramló hátrányok és azok mellözése.
Irtá: Ordódi és alsó-hioszokó **ORDÓDY LAJOS.**

Ára 80 fillér.
Megrendelhető a
Gazdasági Lapok
kiadóhivatalában,
Budapest, IV. ker.,
Museum-körút 7.

PROPPER SAMU

MEZŐGAZDASÁGI GÉPRAKTÁRA
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRÚT 52.

Ajánlja mérsékelt áron a jelen idényre **SACK RUDOLF** elismert kiténő gyártmányait, acélekéit, vasboronáit, könnyű és azilárd sorvetőgépeit,

szecskaavagó- és repavagó-gépeit közl, járgány- és gőzhajtásra.

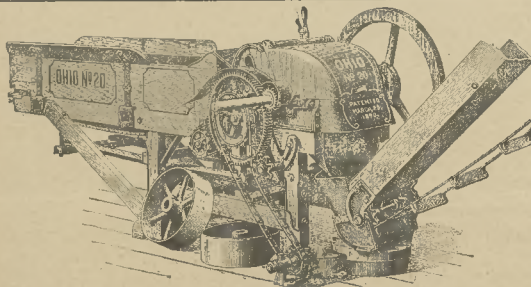
Elsőrendű biztonsági járgányait.

„WESTFALIA“ műtrágyaszóró-gépeit,

a jelenkor legjobb takarmányparoló-készülékeit

és minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.

Mindenről kimerítő árjegyzék és készséges felvilágosítások.

Takarmányhiány

ellen **biztos védelmet** nyújt az **eredeti amerikai**

OHIO tengerriszár-tépőgép,
egyszersmind
zöldtakarmányaprító- és szalmaszecskaavagógép.

Legelőcsőbb és legbiztosabb gazdasági üzemgép
az eredeti amerikai

I. H. C. BENZINMOTOR

2—20 tényleges lóerőben: **stabil-rendszerű,**
4—20 ” ” **kocsira szerelve.**

Kimerítő ismertető leirással és elsőrangú referenciákkal szolgál:

Mc. Cormick Harvesting Machine Comp.

magyarországi igazgatósága:

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 12. szám.

